

تن وستی وچ درد بلاواں

محمد اقبال نجمی

فروغ ادب اکادمی

۱۰۸-بی سیٹلائٹ ٹاؤن گوجرانوالہ

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

تن وسدی وچ درد بلاواں

محمد اقبال نجمی

فروغِ ادب اکادمی گوجرانوالہ

کتاب .... تن وسدی وِچ درد بلاواں
مصنف .... محمد اقبال نجمی
اشاعت .... سنہ ۱۹۸۹ء
تعداد ۵۰۰
کتابت .... محمد رفیع
مُل :- روپے
مطبوعہ: نصرت پریس
۹۔ سرکلر روڈ، لاہور

فروغِ ادب اکادمی
۱۰۸۔ بی سیٹلائٹ ٹاؤن۔ گوجرانوالہ

پیار ونڈن والیاں بھیناں دے ناں

دِل دا کعبہ کنج بچاواں
تن وستی وچ درد بلاواں

ترتیب

صفحہ

صفحہ

صفحہ

صفحہ

صفحہ

صفحہ

تن وستی وِچ درد بلاواں

اک نویکلا فنی تجربہ

ساڈیاں مشرق دیاں پرانیاں داستاناں وِچ کسے ہسدے وسدے شہر نوں اُجاڑن واسطے شہر دی بدنصیبی تے بدبختی اک بلا دی صورت وِچ ظاہر ہو کے شہر اُتے وارد ہوندی سی تے ایہہ ہونی تھوڑے وقفیاں توں بعد آوندی سی تے شہر دیاں رونقاں کھوہ کے اوہنوں تباہ تے برباد کر کے پچھانہہ ان وکھیاں کھوہاں وَل پرت جاندی سی۔ پر ایہیں بلایاں ہونی دا اک یاں دو تن واری تباہی کھلار کے مُڑ جانا ہمیش واسطے اوہدا ٹل جانا نہیں ہوندا سی۔ اوہ اپنے خاص وقت وِچ پھیر ظاہر ہو کے شہر دی تباہی وِچ رہندی کھوہندی کسر کڈھ جاندی ہوندی سی۔ شہر دے وسنیک اوہدے ٹل جاون تے سُکھ دا ساہ نہیں لیندے سن کہ ہر ویلے اوہدے پھیر پرت ہون دا خوف اوہناں دے دِلاں تے ذہناں وِچ وسدا رہندا سی۔

محمد اقبال نجمی ہوراں دی نویں تخلیق " تن وستی وِچ درد بلاواں " دا عنوان پڑھ کے خیال ایہناں پرانیاں داستاناں دے ماورائی تے اساطیری ماحول وَل ٹُر جاندا اے۔ تے جدوں اسیں کتاب دے عنوان توں نظراں چُرا کے کتاب دے ورقیاں وِچ پناہ لبھن دی کوشش کرنے آں تے ایہدے ہر صفحے اُتے اک بلا ——— تن وستی اُتے حملہ آور ہوندی نظر آوندی اے۔ پر بڑے

دُکھ دی گل اے تے ایہہ اے کہ ایہہ بَلا تن وستی وچوں حملہ آور ہون تے ٹٹے بھج کرن توں بعد وی باہر نہیں نکلدی۔ سگوں اوہنے ایس وستی وِچ اپنے پنجے بڑے ڈونگھے گڈھ لئے نیں۔ ایہہ بلا واپس ایس واسطے نہیں جاندی کہ ایہہ کدھرے یوں باہروں ان ڈِٹھیاں تے اجنبی جوہاں وچوں نہیں آئی، ایہہ تے ایس وستی دی دھرتی اندروں ای ہنگری اے تے پھیر ایہنے اپنیاں زہر بھریاں جڑاں تے کرودھ بھریاں لگراں والے اوہناں رُکھاں دا رُوپ وٹا لیا اے جیہڑے اپنے شکار واسطے اپنے پتیاں تے ٹہنیاں دے پھاہے بنا کے ہواواں وِچ بلارے لیندے رہندے نیں تے جدوں اوہناں دا کوئی شکار پتیاں یاں شاخاں دے نرغے وِچ پھس جاوے تے پھیر اوہ اوس شکار نوں ہولی ہولی ہڑپ کر جاندے نیں۔ اقبال نجمی نے جیہڑیاں بلاواں دی نشان دہی کیتی اے اوہ اصل وِچ ساڈے آلے دوالے دے سماج وِچ پلن والیاں بُرائیاں نیں۔ ایہہ نفرت، کرودھ، لوبھ لالچ، مکر و فریب جھوٹھ دغے بازی، ظلم، بددیانتی، نفسا نفسی، بے اعتمادی تے معاشی استحصال، تے ناہمواری دیاں اوہ ڈِیناں نیں جیہڑیاں آدم بو آدم بو کردیاں انسانی وستیاں اُتے وحشی رقصاں وِچ رات دِنے رُجھیاں ہوئیاں نیں۔

"تن وستی" دا لفظ معاشرے واسطے بڑا معنی خیز لفظ اے۔ قرآن پاک وِچ اللہ تعالےٰ نے فرمایا کہ اساں نوع بشر نوں "نفسِ واحد" وانگوں پیدا کیتا اے تے نفس واحد وانگوں ای حشر دیہاڑے ایہنوں اُٹھاواں گے۔ علامہ اقبال نے وی ایس مضمون نوں ایس طرح بیان کیتا اے " قوم گویا جسم ہے افراد ہیں اعضائے قوم"۔ مطلب ایہہ کہ تن وستی دیاں ایہہ بلاواں جے اک جسم نوں ڈنگدیاں نیں تے اوہناں دا زہر پورے معاشرے دیاں رگاں وِچ کھلر جاندا اے۔

ایس مجموعے دی دوجی اہم گل جیہڑی عام ڈگر توں وکھری تے نویکلی نظر آوندی اے اوہ ایہہ اے کہ اقبال نجمی نے پنجابی دے سارے اکھراں نوں ترتیب وار غزلاں دی ردیف وِچ ورتیا اے۔ پر ایتھے ایہہ سوال اُبھر سکدا اے کہ ایہہ

کوئی ایڈی اچرج گل وی نہیں۔ غزلاں دے دیوان مُڈھ قدیم توں حروفِ تہجّی دے مطابق ردیف وار ترتیب دتے جاندے نیں۔ پر ایہدے وِچ نویں تے نویکلی گل ایہہ اے کہ اقبال نجمی نے باقاعدہ منصوبہ بندی کر کے ہر حرف لئی اک ردیف چُنی اے تے ایس طرح جتنے حروفِ تہجی نیں اوہناں تے غزلاں آکھیاں نیں۔ ایس ترتیب وِچ شاعر نے اوہ دوہرے حرف وی نہیں چھڈے جیہڑے کسے حرف نال "ھ" ملا کے بندے نیں۔ ایہدے توں دھیان سی حرفی ول چلا جاندا اے سی حرفی دے شاعر سارے تہجی حرفاں دے حساب نال سی حرفی دے شعر، بیت، بندیاں دوہڑے لکھدے نیں۔ ایتھے فرق ایہہ اے کہ سی حرفی وِچ ہر بندیاں، بیت تے دوہڑے وغیرہ دا پہلا لفظ اک خاص حرفِ تہجی توں شروع ہوندا اے پر ردیف وِچ ایہہ ترتیب اوس حرف دے حساب نال کیتی جاندی اے جیہڑا ردیف دے اخیر تے آوندا اے۔ مثلاً سی حرفی وِچ "الف۔ اللہ چنبے دی بُوٹی" توں مصرعہ شروع ہوندا اے۔ پر اقبال نجمی دی الف ردیف دے اخیر وِچ آوندی اے۔

جے کر خوشیاں آکے سجنا میرا دِل ورچایا
دس کھاں مینوں کیہڑی گلے توں نہ ویکھ سکھایا!

غزل وِچ ردیف تے قافیے دی قید نوں کئی واری شاعر دی تخلیقی اُپج اُتّے اک سخت پابندی وی سمجھیا جاندا اے تے بعضے شاعر تے قافیے ردیف دے جال وِچ پھس کے مضمون خیال، احساس، جذبے تے سوچ نوں پچھے چھڈ جاندے نیں۔ اک تے قافیہ تے ردیف کوئی بے معنی لفظ نہیں ہوندے تے ایس واسطے شعر آکھن لگیاں ایہناں دا لحاظ رکھنا ضروری ہوندا اے۔ دوجی گل ایہہ کہ جدوں شاعر نے اک ردیف تے قافیہ مقرر کر لیا تے پھیر اوہ ایس چیز دا پابند ہو جاندا اے کہ اوہناں لفظاں دی حد دے اندر ای اوہناں معنیاں نوں بیان کرے جیہڑے ایس ردیف تے قافیے دی ولگن وِچ آوندے نیں۔ ایہہ مشکل اپنی تھاں اُتّے اک وڈی مشکل اے۔ پر جدوں شاعر اپنے اُتّے ایہہ پابندی وی لاوے

کہ اوہنے ہر حرف واسطے اک ردیف قائم کرکے غزل آکھنی اسے ننے پیپر کم کجھ ہور وی اوکھا ہوجاندا اے۔ اقبال نجمی نے ایس اوکھت داحل ایہہ لبھیا اے کہ اوہنے ردیف دا انتخاب اپنے موضوعاں مضموناں تے معنیاں نوں ساہمنے رکھ کے کیتا اے۔ عروض دیاں کتاباں وچ بولدا ہویا قافیہ ورتنا شاعر دی بڑی خوبی سمجھی جاندی اے۔ مطلب ایس نوں ایہہ ہوندا اے کہ قافیہ تے ردیف دی مناسبت دے حوالے نال شاعر مصرعہ ایس طرح آکھے کہ قافیے تیکر اپڑدیاں اپڑدیاں سنن والے نوں آپوں ای اندازہ ہوجاوے کہ ایس شعر دا قافیہ کیہڑا خاص لفظ ہووے گا۔ نے مشاعرہ پڑھن والے ماہر شاعر تے دوجا مصرعہ پڑھدے ای تقریباً ادھا پونا سن تے قافیہ تے سنن والے داد دے انداز وچ کورس دی شکل وچ دہرا دیندے سن۔ مثلاً غالب مشاعرے وچ ایہہ شعر شاید انج سنا ندا۔

بلتی ہے خوئے یار سے نار التہاب میں

کافر ہوں گر نہ ملتی ہو راحت عذاب میں

راحت اُتے شاعر چُپ کر جاندا تے سامعین بے اختیار داد دیندے واہ بھئی واہ کیا باندھا ہے "راحت عذاب میں" راحت تے عذاب دوہنداں نوں شاعر نے کیس کمال نال اکٹھا کر دتا اے۔

پر اقبال نجمی نے جیہڑا انداز اختیار کیتا اے۔ اوہدیاں بعضیاں غزلاں وچ تے ردیف تے قافیہ غیر جانبدار ہوندا اے یعنی اوہ مضمون دی تشکیل اُتے اثر انداز نہیں ہوندا۔ پر بہتیاں غزلاں وچ ردیف قافیہ بولدے ہوئے قافیے وانگوں اک شعر ای نہیں سگوں پوری غزل نوں اک وحدت وچ بدل دیندے نیں۔ ڈر، فریب، چُپ، ملاوٹ، جھ ٹھ تے سانجھ وغیرہ تے ایس انداز دے ہور بہت سارے قافیے یاں ردیفاں اجہیاں نیں جنہاں غزل دے مضمون نوں اک خاص نقطے اُتے مرکوز کر دتا اے۔ ایسے واسطے اقبال نجمی دیاں کئی غزلاں وچ مسلسل غزلاں دا رنگ ظاہر ہوگیا اے۔

جیہڑی چیز نوں اسیں اُتے شاعری دی مشکل دے طور تے پیش کیتا سی اقبال نجمی دی فنکاری نے اوہدے وِچ وی اپنے واسطے اک سوکھی راہ کڈھ لئی اے ۔ جیویں طرح سی حرفی وِچ پہلا حرف یاں لفظ مضمون دی اکائی وِچ اک بنیادی اہمیت رکھ دا اے ۔ ایسے طرح ایہناں غزلاں وِچ قافیہ تے ردیف نے مضمون نوں اک خاص رنگ عطا کیتا اے ۔ ایہہ اصل وِچ اقبال نجمی دی فنکارانہ صلاحیت دا اک اُچا نمونہ اے ۔

ایہہ جیہڑی بحث اُتے اسیں کیتی اے ایہہ تے اقبال نجمی دی تکنیک دے حوالے نال سی ۔ جتھوں تیکر تن دی وستی وِچ اُترن والیاں ایہناں درد بلاواں دا تعلق اے سنے ایہناں دے مونہہ مہاندرے یاں نین نقشے دا واسطہ اے ساہنوں ایہہ سمجھ لینا چاہیدا اے کہ ایہناں بلاواں نے اپنے مونہاں اُتے فریب تے مکر دے نقاب پائے ہوئے نیں ۔ ایہناں دے ہتھاں وِچ جھوٹھ، مکر، فریب، خوف، بے انصافی، ظلم، خود غرضی، لوبھ لالچ تے استحصال دے تیز تے خونخوار خنجر پھڑے ہوئے نیں ۔ جیہناں دیاں تر کھیاں نوکاں تے زہر بھریاں دھاریاں نال ایہناں نے وستی دیاں بنیاداں وِچ تریڑاں پا دتیاں نیں ۔ پر ایس توں ایہہ مطلب اخذ نہیں کر لینا چاہیدا کہ اقبال نجمی نے ایہناں درد بلاواں دے ذکر نوں سدھے سلّھے انداز وِچ وعظ نصیحتاں دے ڈھیراں دا روپ دے دِتا اے ۔ اوہدے ہاں مضمون بھانویں وعظ نصیحت والے تے اخلاقی پکھ دے نیں ۔ پر اوہنے ایہناں دے اظہار واسطے جیہڑے سچّے گھڑے نیں اوہ فنکاری دی رمز توں خالی نہیں ۔ مثال دے طور تے اوہ جدوں ایہہ کہندا اے ۔

ڈھیہ پئی جے کر چھت تے دسّو کندھاں دا کیہ دوش لے
کندھاں اتھے ای کھلیاں سی، جد ملبہ تھلّے آیا

ایس تے اک ایہی کیفیت ساہمنے آ جاندی اے جیس نوں اکھراں دے ولگن وِچ ڈاہنا اوکھا ہو جاندا اے ۔ یاں جدوں اوہ ایہہ دسنا چاہندا اے کہ

اج دے سماج وِچ بیگانگی تے بداعتمادی بہت ودھ گئی اے تے اوہ ایہہ انداز اختیار کر دا اے۔

دیسوں کڈھ پردیس لیجاندے، جتھیاں نوں وِتھ دیندے
خواہشاں، سدھراں، تاہنگاں والے مَیں تیراں توں ڈریا

مضمون دے مڈھ وِچ اسیں پرانیاں داستاناں وِچ ظاہر ہوون والی بلا دے حبس کردار دا ذکر کیتا سی۔ اِنج جاپدا اوہ اج دے جدید دور اندر وی کدھرلوں غیب وِچوں آن وار د ہوئی اے تے اوہنے اپنے پنجے وستی وِچ گڈھ دِتے نیں۔ حبس باروں وستی وِچ خوف تے ہراس دے پرچھاویں کھلر گئے نیں۔ تن وستی دیاں گلیاں سُنجیاں ہو گئیاں نیں، چُپ دے پہرے لگے ہوئے نیں، تے ہواواں ہوکے بھر رہیاں نیں۔

شکر دوپہر اے چھاواں چُپ
سنج مسنجیاں راہواں چُپ
دُکھ ملیا تے اُچی رو
کیوں نیں ہوکے ہاواں چُپ
تن وستی وِچ بہہ کے سبھ
ہوئیاں درد بلاواں چُپ

تے ایس کیفیت دا کلائمیکس ایہہ شعر اے:۔

دھرتی لئے نہ اُچا ساہ
ڈیرے سُنجے واواں چُپ

ایہہ کیفیت اصل وِچ سماج وِچ کھلرے ہوئے ظلم تشدد سماجی بے انصافی، معاشی بدحالی سیاسی گھٹن تے انسانی بے حسی دی اوہ کیفیت اے جیہڑی وحشت تے بربریت وِچ بدل گئی اے۔ آدم بو آدم بو کردیاں ڈیناں نے معاشرے نوں اپنے مکروہ پنجیاں وِچ جکڑ لیا اے۔ تے انسان جیاتی دی۔

بھڑی بُکل مار کے گھونجیاں وِچ لگیا وقت گذار رہیا اے۔ اوہ ایہناں ڈُنیاں دا مقابلہ نہیں کر سکدا۔ کیوں جے اوہدے اندروں بلاواں نال ٹکراون دی شکتی کھوہ لئی گئی اے تے اوہدی روح اندر خوف دے جرثومے بھر دتے گئے نیں۔

اک ہور اہم گل جیہدے ول اشارہ کرنا ضروری اے اوہ ایہہ اے کہ اقبال نجمی نے جیہڑیاں معاشرتی برائیاں دا ذکر کیتا اے۔ اوہناں دا جیہاں یاں تصور صرف اوہدی اپنی منطقی سوچ دا نتیجہ نہیں اے۔ سماج وِچ ایہہ برائیاں عملاً جیس طرح ظاہر ہوئیاں نیں اوہناں ول نجمی نے بڑے واضح انداز وِچ اشارے کیتے نیں۔ مثلاً پچھلیاں کجھ ورھیاں توں ساڈے دیس تے ساڈے سماج اندر "نظریہ ضرورت" دی اک بحث چلی سی تے ایس نے ساڈی سماجی تے سیاسی حیاتی اُتے بڑے ڈونگھے اثرات وی مرتب کیتے۔ ایس دا ذکر شاعر نے بڑے فنکارانہ انداز وِچ کیتا اے تے ایس رویے نوں جیس طرح استعمال کیتا گیا اوہدا اظہار دُکھ بھریا وی اے تے طنز بھریا وی۔

سنگت جھوٹھ عداوت جھوٹھ
بنیا اج ضرورت جھوٹھ
پیسے لے کے ہوندے قید
بولن وِچ عدالت جھوٹھ
ویلا ہویا اِنج تبدیل
لگے سچ شرافت جھوٹھ
لوکیں اج تے چسکا لین
بول کے بلا ضرورت جھوٹھ

اقبال نجمی ساڈے اج دے معاشرے دا شاعر اے۔ اوہدے آلے دوالے دی حیاتی وِچ جو کجھ ہو رہیا اے اوہنوں اوہدی اَت دی احساس اکھ ویکھ رہی اے۔ ایسے کارن اوہدی شاعری وِچ حقیقت پسندانہ روّیے ظاہر

ہوئے نیں ساہنہاں رتّاں تے قدراں نوں ظاہر کرن واسطے اوہنے جیہڑے استعارے، کنائے، تشبیہاں تے رمزاں اخذ کیتیاں نیں اوہ اپنے ماحول وچوں ای اخذ کیتیاں نیں۔ تے کسے کسے تھاں تے لفظ دی کسے خاص خصوصیت دے حوالے نال وی بڑا سوہنا مضمون پیدا کیتا اے۔

اک دے لکھ بناون والے اج ایہہ آکھن
جیلاں لئیاں کر تقریراں تیری خاطر

ایس عہد نے ساڈے سماج نوں جیہڑے ہور لعنتاں "عنایت" کیتیاں اوہناں وچ اک مکروہ چیز دوغلا پن اے۔ اسیں اک اک چہرے اُتے کئی کئی چہرے سجائے ہوئے نیں۔ جھوٹھی شرافت، دیانت، امانت، ذہانت، متانت دے ماسکاں دے پچھے تلخ حقیقتاں دے چیچک زدہ چہرے نیں۔ نویں نویں دولتمنداں، خود ساختہ سماجی، ادبی، سیاسی تے سماجی خداواں نے معاشرے وچ دوغلی کیفیت نوں اینا رواج دتا کہ حق سچ دی اصل شناخت دی اک مسئلہ بن گئی اے۔ ایس دوغلے پن نوں اقبال نجمی نے تخلیقی سطح اُتے محسوس کیتا اے تے ایس تے اک فنکار دے حوالے نال دُکھ دا اظہار وی کیتا اے۔

کِنّے نکتے کھولے کاغذ
بندہ بندہ ٹولے کاغذ
ناکامی دیاں مہراں توڑے
جِتھّے جا کے بولے کاغذ
نہ ایہہ سجن، نہ ایہہ دُشمن
کِنّے ویکھو بھولے کاغذ
اک دے کول نہ بیج دی روٹی
دوجا ویکھو رولے کاغذ

ایسے طرح اقبال نجمی دے ایس شعر وچ سانجھ دی ذومعنویت بڑے

غور دے قابل اے :-

ہمسایاں تھیں سانجھ دامینوں کوئی نہیں رشتہ دسدا
دوواں دے وچکار تے رہ گئی بس کندھاں دی سانجھ

اقبال نجمی نے ردیفاں دی رنگا رنگی دے حوالے نال رنگ برنگے مضمون پیدا کیتے نیں مثلاً " ناقص دی ردیف توں فائدہ اٹھاندیاں ہوئیاں پوری غزل وچ حمدیہ کیفیت پیدا کر دتی اے۔

ساڈے رنگ تے ایہہ تصویراں سبھے ناقص
ساڈے حرف تے ایہہ تحریراں سبھے ناقص
عزتاں شاناں دے لائق بس ذات اے اوہدی
ساڈیاں ہوون لکھ توقیراں سبھے ناقص

ایسے ضمن وچ عاشق والی ردیف داذکر ضروری اے۔ ایس ردیف والی غزل وچ نجمی نے عشق دیاں وکھو وکھ کیفیتاں نوں ایس لفظ دے حوالے نال جیس تخلیقی سطح اُتے پیش کیتا اے، اوہدی داد نہ دینا بے انصافی ہووے گی۔ عشق دے مضمون نوں جدید مفہوم دے کے اج دے عہد دے مسئلیاں نوں بڑی خوبصورتی نال بیان کیتا اے۔

اپنی وگن نوں سبھ پوجن
نہ گجرات نہ جھنگ دا عاشق
ایٹم روز بناون والا
نجمی لگدا جنگ دا عاشق

غزل اک عجیب صنف سخن اے۔اک پاسے ایہدے اُتے ایہہ الزام دھریا جاندا اے کہ ایہدے وچ شاعر واسطے بڑیاں پابندیاں نیں تے شاعر نوں خاص طورتے قافیے ردیف دی پابندی دی وجہ نال کھل کے اظہار داموقع نہیں لبھدا۔ دوجے پاسے ایہہ وی آکھیا جاندا اے کہ غزل دے مضامین

محدود نہیں تے ایس واسطے شاعر اک خاص ڈگر اُتے چلن واسطے مجبور اے۔ پر ایہدے نال ای ایہہ حقیقت وی اپنی تھاں اُتے قائم اے کہ غزل نے جنّے وی روپ بدلے نیں اوہ تھوڑے ہور کسے شعری صنف نے نہ بدلے ہوون۔ اُردو وِچ غزل آون توں پہلاں ایس زبان وِچ جیہڑا اسلوب رائج سی اوہنوں اوس سمے دے اک شاعر نے زبانِ دکنی وِچ اک لہجہ جیہی گل قرار دِتا سی پھیر غزل نوں ولی تے میر ورگے شاعر نصیب ہوئے تے ایس کلاسیکی رنگ وچ وی غالب تیکر اپڑدیاں کئی نقشے بدلے گئے۔ غالب نے وی "تنگنائے غزل" دا شکوہ کیتا۔ پر پھیر اک عبوری دور توں بعد علامہ اقبال نے ایس صنف نوں کدھرے دا کدھرے اپڑا دِتا اے۔ پنجابی شاعراں نے حقیقت وچ تے رواں صدی دے مُڈھ وِچ غزل ول توجہ کیتی۔ ایتھے وی مولا بخش کشتہ دے کلاسیکی رنگ تے پھیر پیر فضل گجراتی دی حافظ ورگی سرمستی توں رؤف شیخ تیکر اپڑدیاں پنجابی غزل نے اپنا اک وکھرا تے نویکلا اسلوب قائم کر لیا۔ پنجابی غزل دے متعلق تھوڑے مجموعی طور تے ایہہ کہنا جائز ہووے گا، کہ ایہدے وِچ جدید دور دا شعور تے احساس (SENSIBILITY) نے بڑا واضح اظہار کیتا اے تے اوہدی اک جدید تر مثال اقبال نجمی دا ایہہ مجموعۂ غزل "تن وسّتی وِچ درد بلاواں" اے۔ جیہدے وِچ قافیے تے ردیف دی سختی نال پابندی کرن دے نال نال ایس سمے اندر جیہڑے ذہنی یاں جذباتی، معاشرتی یاں معاشی سیاسی یاں ثقافتی مسئلے ساہمنے آئے نیں اوہناں دا تخلیقی سطح اُتے اظہار ایہناں غزلاں وِچ ویکھ کے طبیعت وِچ اک طرح دا آسودہ کھلار پیدا ہو جاندا اے۔

ڈاکٹر محمد اسلم رانا

اُستاد شعبہ پنجابی، جامعہ پنجاب

لاہور

جیون دے دُکھ چھنڈاں کیویں، تدبیراں توں ڈریا
چُکدا نئیں میں پیراگاں نوں ، تقدیراں توں ڈریا

کیہڑی جاوے پرلے کنڈے، کچے اُتّے ترکے
ہر سوہنی دا جذبہ اے ، اج تاثیراں توں ڈریا

میرے ساہمنے آندے نیں جو ظاہری رُوپ لکاکے
ٹُونے گنڈاں لاون والیاں ، مَیں پیراں توں ڈریا

جنھوں پڑھ کے اُتر جاوے ، بندہ پھڑی اُتوں
اِنج دیاں مَیں ادھ کچ ہویاں، تحریراں توں ڈریا

اوہنے اپنا کوہج مکایا ، اس دُنیا دے اندر
جنھّے اپنا کھوج اے پایا ، تقصیراں توں ڈریا

عہد غلامی جنھّے تکیا ، کردا توبہ تِلّا
آزادی دی خیر اوہ منگدا ، زنجیراں توں ڈریا

دیسوں کڈھ پردیس لجاندے ، جُتیاں نُوں ونھ دیندے
خواہشاں ، سدھراں ، تاہنگاں والے ، ہیں تیراں توں ڈریا

بھاویں تھوڑیاں ہوون نسائیاں ، مینوں سچیاں دیویں
بے ثابت تے جھوٹھیاں مسجھناں ، توقیراں توں ڈریا

شرم حیا جو کھوہ لین آ کے بچّتی نظراں وِچّوں
پُھلجھڑیاں دے وانگوں کِھلریاں ، تنویراں توں ڈریا

اوہ تیر جفا دے سُٹدا رہیا
مَیں نال وفا دے بچدا رہیا

پھُل زخماں والے کھڑدے رہے
مینہ پتھراں والا وسدا رہیا

اِنج لُٹیا سانوں رہبر نیں
اوہ لُٹدا نالے ہسدا رہیا

مَیں لفظاں والے دائرے وِچ
اک نقطہ بن کے نچدا رہیا

جد مال مرے کجھ پلے سی
ہر حال اج اوہنوں بچدا رہیا

مَیں دُور کھلوتا ویہندا ساں
اوہ ڈونگھے پانی تردا رہیا

سپ بن کے ورثہ تھاں تھاں تے
ہر پیار دی سانجھ نوں ڈسدا رہیا

اج منتا ہووے جھوٹھے دی
اج ویلا کِتھے سچ دا رہیا

اوہ نجمی رُس کے ٹُر گئے سن
پر پیارؔ دا تونبا وجدا رہیا

اپنے دِل دا بھیت لُکانا
بلدی اگ نوں ہور مچانا

وعدہ کرنا سوکھا کم اے
اوکھا اُس نوں توڑ چڑھانا

کھروا کھروا اس لئی کونواں
مَیں چاہنا واں سانجھ مکانا

لوکاں لئی وڈیائی بن گئی
اُچے اُچے کوٹھے پانا

ساون رُت اے سُکّی پِھکّی
دھرتی دا اس ساڑ ودھانا

وَٹ پاندا اے جیہڑا مَتھّے
اُس دا بُوہا کیہ کھڑکانا

اوہدا ستے ورتارا، ایہو
سدھی گل نُوں وَل وِچ پانا

دُکھ دی چھاں نجے لورا دیوے
سُکھ نُوں کاہنوں کول بلانا

نجمی ایہہ وی دس کوئی گل اے
اپنی گل نُوں پیا ودیانا

جے کر خوشیاں آ کے بجناں میرا دل ورچایا
ایناں دس کھاں کیہڑی گلے توں نئیں ویکھ سکھایا

کون سی میرا جیہڑا اُچکدا جے میں ٹھیڈے کھاندا
ایسے لئی میں ہولی ہولی جیون پندھ مکایا

ٹُک ٹُک روندا اوسے نوں ای تکیا جگ دے اندر
بے درداں توں جنھے نئیں سی اپنا درد لکایا

ڈھیہ پئی جیکر چھت تے دسو کندھاں دا کیہ دوش اے
کندھاں اوتھے کھلیاں سن جد ملبہ تھلے آیا

جیون میرا اج اے جیویں تھکیا ماندا راہی
یاد سجن دی الیسراں جیویں سنگھنے رُکھ دی چھایا

جنھوں مان اے اپنے آپ تے اُس نے منزل پائی
جنھے لبھے ساجھ سہارے بند اُوہا کھڑکایا

بھاویں کِنا پیار جتائیے خوشبوئیں جے پھُٹدی
وِچ دلاں دے ہووے جیکر ویر دا زہر سمایا

کیہڑا اے اج سچ لئی جیہڑا زہر پیالا پیوے
سبھ نے بوجھے مال اے پایا جھوٹھ نوں موڈھے چایا

ساڈے ول جد آئی نئیں سی رُت سہانی نچی
کاہدے لئی فیر دِل جھلے نیں اینان جشن منایا

پیار دے شوہ وِچ رُڑھ کے اوڑک تر جاواں گا
تیرے لئی جو بجیا میتھوں، کر جاواں گا

اس نھیرے چوں کڈھنا نئیں جے مینوں یارو
چانن ویکھ کے ایویں کدھرے ڈر جاواں گا

مینوں جھوٹھا کر کے ہو جا سچا توں وی
میرا کیہ لے ایہہ وی بازی ہر جاواں گا

کھسیا ئیں کتھوا بیٹھا واں گلیں لگ کے
کیہڑے موہنہ نال دستو مَیں ہُن گھر جاواں گا

اپنی جان تے بھوگاں گا سبھ دُکھاں نوُں میں
تیرے لئی پر سُکھ دی بُرکی دھر جاواں گا

یاراں دا میں لینا نئیں، احسان کوئی وی
اپنے ہتھیں ڈوب کے بیڑی مر جاواں گا

جھوٹھے رنگ بھرن دی مینوں جاچ نئیں آئی
اپنا رنگ میں پیار دے رنگ اچ بھر جاواں گا

تیرا ناں میں آن نئیں دینا اس قصے وچ
ہر اوکڑ میں اپنی ہِک تے جر جاواں گا

اوہنے خورے کِنّے چاء نال سدیا نجمی
بھاویں میتھوں جان نئیں ہوندا پر جاواں گا

کوہجی دُنیا یار سجیلا
سوہنا سبھ توں پیار قبیلہ

اوہنے سُکھ ہنڈائے ایتھے
جنھے کیتا اے کجھ حیلہ

اک دِن سبھ برابر ہونا
نیویں کھائی اُچّا ٹیلہ

جے توں اوگن ہار نہیں تے
تیرا رنگ کیوں پے گیا پیلا

دو دھاری تلوار دے وانگ اے
سجن میرا چھیل چھبیلا

پیار اُمنگاں کیوں نہ پُنگرن
موسم ہویا اے شرمیلا

راہ نئیں لبھدے مُرشد باجھوں
بھالاں بیں وی نِت وسیلہ

نیکی دا کیہ بھاء پچھنا ایں
اُس دِن بھارا ہو جاؤ تیلا

موہنہ پرنے اوہ ڈِگیا بجھی
جیہڑا بنیا سی پھُرتیلا

اک اک ورق پھرولیا دِل دی کتاب دا
پایا نہ فر وی بھیت مَیں اپنی جناب دا

پُچھیّ کِرن نہ کوئی وی میرے لئی کدی
کرنا واں انتظار مَیں اوہدے جواب دا

کردا مَیں ظُلم کوئی تے کرکے بھلاوندا
ہوندا جے مَیں وی بیلیو پُتّر نواب دا

پُھل تے طراں طراں دے نیں ہستی دے باغ وِچ
آیا اے میرے حِصّے وِچ پُھل اک گلاب دا

میرے ایہہ جرم لگنے نیں آخر جے میرے ناں
کوئی شریک کیوں بنے میرے ثواب دا

پُٹھّا پوے تے لاوندا ناویں لعین دے
کردا اے آپ بندہ ای ہر کم شتاب دا

خود نوں توں ہر خطا توں جے ہے پاک جان دا
الزام کس نوں دیویں گا حالت خراب دا

میرے ای ناویں لاوندا ، اُدھنے جو کیتیاں
پکّا واں اوہنوں دس دیویں میں وی حساب دا

ہستی مری تے تُوسدے صحرا دے وانگ سی
چھایا نہ جس تے کوئی وی ٹکڑا سحاب دا

سارے رشتے، پیار فریب
کشتی تے پتوار فریب

دسیے کیہ ہُن اپنا حال
کیتے رُت بہار فریب

اوہنوں آوے کسراں ہوش
جیدی جھولی ہار فریب

دختاں مارے کدھر جان
محفل دا شنگار فریب

اوہدے سارے نقلی روپ
جیدا اے کردار فریب

جھوٹھے نکلن سبھ فرمان
کردی اے سرکار فریب

بہیے جا کے کیدے کول
بن جاندے اتبار فریب

اج درویشی اُکّا جھُوٹھ
ایہہ وے دھوکھا وار فریب

کیہ ایہہ نجمیؔ پے گئی ریت
یار تھئیں کردے یار فریب

سی کے بہہ نہ اپنے لب
سدھراں نوں نہ بھلیا دب

ویلے نوں نہ دھکے دے
سکھ لے کوئی جیون ڈھب

اوتھے اوتھے کھڑدے پھُل
جتھے ہمت رکھدی پب

پہلاں سوچ کے گل توں کر
جیبھ نہ اپنی مگروں چب

منزل اُتّے اپڑاں گے
چاہیا جے کر میرے رب

جے مالک نے دینا اے
آپے لانا اوس سبب

دُکھ دے پتھّر دُور ہٹا
سِدّھی ہووے راہ کڈھب

سوچ بوجھ تھیں ہر کم کر
اِنج نہ ایدھر اودھر ڈب

اوہ اک حسُن دا پیکر اے
نجمیؔ سوہنی اوہدی چھب

بول مِٹھے پیار کیتا کامیاب
اوس نوں معیار کیتا کامیاب

زخم کھادے اوس نے پر ہاریا نئیں
عزم دی تلوار کیتا کامیاب

لوک سارے کہہ رہے نیں دے کے ووٹ
اوس نوں بیکار کیتا کامیاب

لے گیا پردیس تینوں تیرا شوق
تینوں تیری ہار کیتا کامیاب

اوہ ہمیشہ توں رہیا سی تشنہ کام
پیار دے اظہار کیتا کامیاب

پہلاں انج دی کِتھے سی دس تیری ساکھ
تینوں تے دلدار کیتا کامیاب

اوکڑاں تے مشکلاں دی کٹی قید
ویلے دی رفتار کیتا کامیاب

توں کسے توں کِتھے سی دس ہارنا
تینوں تیرے یار کیتا کامیاب

نجمیؔ دا تے جد وی ہویا امتحان
جذبیاں دی نار کیتا کامیاب

سُجھّی اے اک بُجھ عجیب
اپنا لبھّو آپ نصیب

کیویں دسّو مارے واج
گونگا ہویا اج نقیب

دُکھ دا دارُو لبھّے کنج
روگی بن گئے سبھ طبیب

دیئے کیدے سر الزام
گڈھیے کیدے لئی صلیب

بے عملی دا آیا ہڑھ
رُڑھ گئے سامع نال خطیب

رَج گئے ایتھے ہور امیر
جردے پئے نیں بُھکھ غریب

جنھّاں نوں سی دِتّے بھیت
اوہو ساڈے بنے رقیب

جس دی جیبے ہووے مال
اوہدے سارے ہون قریب

نجمیؔ ویکھ نہ لویں گنوا
اِنج دسے کتھے مِلن حبیب

پاوے جھگڑے جھیڑے جیبھ
سجن یار نکھیڑے جیبھ

دُکھ ، دلدر رنج ، ملال
سارے روگ سہیڑے جیبھ

بک بک جھک جھک کردی ایہہ
چُکدی سر تے ویہڑے جیبھ

کُوکاں مار کے سدھے پئی
دیوے پیار سنیہڑے جیبھ

جی جی کر کے دِل جت لئے
جھگڑے کتے نبھیڑے جیبھ

ڈھولے ماہیے سانجھ دے گیت
سانول دے لئی چھیڑے جیبھ

بھردی ٹنڈاں چاہ دے نال
پیار دے دے کے گیڑے جیبھ

لیندی چسکے ایہہ دن رات
چکھدی لڈو پیڑے جیبھ

نجمیؔ ایہنوں لئیں نہ چھیڑ
بخیئے سبھ اُدھیڑے جیبھ

دسو کتھے عزتاں تھیں، عزتاں دا ہُن ملاپ
ہو رہیا اے دولتاں تھیں دولتاں دا ہُن ملاپ

اپنی اپنی ذات وِچ ای ہو گئے نیں قید لوک
مُک گیا اے دوستاں تھیں دوستاں دا ہُن ملاپ

توں وی آکے اندراں دے روگ دا ہُن لبھ علاج
ٹھیک نئیں اوں شیشیاں تے پتھراں دا ہُن ملاپ

زندگی دے کول تے ہُن رہ گئے نیں بس فریب
نال ایہدے ہووے گا کنج عظمتاں دا ہُن ملاپ

رات نوں آرام نہ ای چین دِن نوں اے نصیب
دس کتھے ای راحتاں تے محنتاں دا ہُن ملاپ

تجربے دی بھینٹ چڑھدے ماڑیاں دے دھیاں پُت
جس جگہ وی ویکھنا واں طاقتاں دا ہُن ملاپ

پینڈیاں نیں ونڈیاں تے ملدیاں نیں کرسیاں
چوراں رسہ گیراں تھیں اے شہرتاں دا ہُن ملاپ

وعدیاں نوں توڑ کے اوہ ڈٹ گیا اے ویکھ لئو
ہو رہیا بے دوشاں تھیں کنج مقتلاں دا ہُن ملاپ

ویلا تیرا آ گیا اے بجھی تے دِل نوں توں سنبھال
جگنوواں دے نال ہویا جگنوواں دا ہُن ملاپ

شکر دوپہر اے چھاواں چُپ
سنج مسنجیاں را ہواں چُپ

دِن سجناں دے آون دا
وٹّی کیوں اے کانواں چُپ

دُکھ مِلیا تے اُچی رو
کیوں نیں ہوکے ہاواں چُپ

تن وستی وِچ بہہ کے سبھ
ہویاں درد بلاواں چُپ

میری میری اوکھوں تک
جد تک ہون نہ ساہواں چُپ

سُفنے وانگ اے تیری گل
یاد کراں ہو جاواں چُپ

اُچے ساہ نہ دھرتی لئے
ڈیرے سُنجے واؤاں چُپ

سانوں کنج انصاف ملے
وٹ لئی سبھ گواہواں چُپ

اپنا بھیت نہ دیون ایہہ
نجمی وانگ خلاواں چُپ

زُلفاں دے وِچ پھاناں جانے اوہدا روپ
اکھ دے تیر چلاناں جانے اوہدا روپ

مینوں جچدا اوہدے پیار دا ہر اک رنگ
ونگاں نوں چھنکاناں جانے اوہدا روپ

اوہدا روسا اوہدیاں ہور اداواں وانگ
دِل نُوں وی تڑفاناں جانے اوہدا روپ

خوشیاں مانے ہسدے کھیڈے سجناں نال
سُتّے بھاگ جگاناں جانے اوہدا روپ

مینوں تے بس پیاری لگدی اوہدی سانجھ
بُھل بھلیکھے پانا جانے اوہدا روپ

دِن وی سوہنا رات وی سوہنی اوہدے نال
دُھخدی اگ مچانا جانے اوہدا روپ

مِٹ جاندی اے بُھکھ اکھیّاں دی ویندیاں سار
اکھیّاں وِچ کھب جانا جانے اوہدا رُوپ

پیار دے گہنے پا کے کردا نت شنگھار
عشق نوں وی ڈڈیانا جانے اوہدا روپ

دھڑکن دا سنگیت اوہ چھیڑے نجمیؔ لئی
ہنجھیں واگ پھڑانا جانے اوہدا روپ

خورے کدھر لاوے پھیرے سجنائی دی لیھ
مینوں آن چفیریوں گھیرے تنہائی دی پیھ

اُس دھرتی دے لشکارے وی دل آسمان دے جان
جس دے ذرّیاں وِچ سماوے دانائی دی پیھ

ڈکّے لاکے رکھدا اے اج پیر پیر تے جھوٹھ
دھکّے کھا کھا ہف چلی اے سچائی دی پیھ

رِکّی جنّی اک بھُل کر بیٹھا لے کے تیرا ناں
جیہڑی راہ توں لنگھاں ڈُنگدی رسوائی دی لیھ

میرے چار چفیرے ایسراں دُکھاں دا لے جال
نیڑے آن توں گھبراندی اے شہنائی دی پیھ

ہر تھاں اُس دے لشکارے جو سبھ دا پالن ہار
اوہو ذات ای جگ تے ونڈدی رعنائی دی پیھ

دھوتے لیڑے پاون والے ہو گئے مندے حال
میرے دیس اچ آئی ایسراں مہنگائی دی پیھ

انج سمجھا ساڈے اندر شوہ پینے دا زہر
جھاتی پاواں نظر نہ آوے لوکائی دی پیھ

اوسے دِن ای پیواں گا مَیں نجمی رج رج جام
جس دِن سبھ دے ویہڑے اُتری رُشنائی دی پیھ

گاندا مَیں وی سُکھ دے گیت
بن دا جے توں میرا میت

ہاں جے ملدی ہاں دے نال
اینی فیر نہ ہوندی رِیت

لبھی نئیں جد سُکھ دی چھاں
لائی دُکھاں نال پریت

جیون دے وِچ گھُنجل پان
جیہڑے پل وی جاون بیت

پڑھ کے مَیں ہُن درد کتاب
بیٹھا واں دو رکتاں نیت

جَد میں لیناں سچ دا ناں
میرے گل وِچ پان توِیت

کر دیوے جو تیرے دُور
اج نبھا ہییے اوہو ریت

بیٹھن ٹھیک نشانے تیر
ہووے گی فرساڈی جیت

دِل وِچ بالے پیار دی لاٹ
بجھنی ایسا چھیڑ سنگیت

مرے چارے پاسے بہاراں دی صورت
رُوے لاندی پھیرے نگاراں دی صورت

ملاوٹ وی کریئیے تے دھوکے وی دیئیے
بدل دی پئی اے بپاراں دی صورت

شرک تے جہالت نے لائے نیں ڈیرے
ایہہ تکو کھاں جا کے مزاراں دی صُورت

تسیں اپنے دُشمن دی تکلیف اُتے
کدے وی نہ ہسنا گنواراں دی صُورت

ایہہ جھولا وے پینڈا پئی میلا لے لگا
مَیں ویہناں واں جد وی بنزاراں دی صُورت

بڑے لاڈ تھیں جیہڑے دھیاں نوں پالن
وداع اوہ وی کردے کہاراں دی صُورت

ایہہ کڑیاں دے ٹولے سُوہے لیڑے پا کے
نظر آندے دوروں چناراں دی صُورت

جیہڑے وعظ کردے سی کل توڑی مینوں
ٹرے جاوندے سن مے خواراں دی صورت

مرے ولیں تک کے اوہ آہندے نیں نجمیؔ
کدوں اِنج دی ہوندی بیماراں دی صُورت

ہیر سیالن بن کے آئی دُکھ دی رات
قسمت جان کے گل نال لائی دُکھ دی رات

سوچ دی سُولی چڑھیاواں میں ایدے نال
فکر دے بھانبڑ نال سجائی دُکھ دی رات

توڑ کے بھرے سارے یاداں گئیاں ڈنگ
اپنے نال ای میں زخمائی دُکھ دی رات

میرے دل وچ ہُن تے ایہو پلدا خوف
کدھرے نکلے نہ ہرجائی دُکھ دی رات

سیوا کیتی اس دی پیار دے چانن نال
چاواں نہ بجھاں تھیں رُشنائی دُکھ دی رات

ایہدے باہجھ نئیں مِلدا مینوں کدھرے چین
کیتا مینوں کنج سودائی دُکھ دی رات

ایہنوں خورے کیہ مِلیا اے رہ کے میرے نال
بن گئی میری تے پرچھائی دُکھ دی رات

مینوں بھیجے پاونے دیوے میرا ساتھ
میری ونڈے ایہہ تنہائی دُکھ دی رات

کجھ گھڑیاں لئی رہ کے نجمی میرے کول
اپنی کردی اے وڈیائی دُکھ دی رات

سانجھ نوں اُٹھ کے مال پرایا رنگ لے اپنے ہتھ
گھر آئی او چل کے مایا رنگ لے اپنے ہتھ

محنت دی گل چھڈ دے ایتھے چلدا مکر فریب
سبھ نے ایہو گُر آزمایا رنگ لے اپنے ہتھ

لوڑاں تھوڑاں دا ہُن ایتھے رولا پا توں خوب
کیہڑا تینوں ویکھن آیا رنگ لے اپنے ہتھ

کھویا موئی ہوندی پئی اے توں وی لُٹ لے عیش
فیر نہ کتئیں توں میں ترہایا رنگ لے اپنے ہتھ

ویکھ کے مندیاں گلاں توں ہُن دِل نہ اپنا ساڑ
کاہدے لئی توں مُکھ پرتایا، رنگ لے اپنے ہتھ

پیسہ سبھ دی منزل بن گئی توں وی اکھیاں کھول
توں کیوں سچ دا سانگ رچایا، رنگ لے اپنے ہتھ

وڈیاں، ٹھیکے، قرضے، پرمٹ جو کجھ ملدا بوچ
سبھناں اج ای مال بنایا رنگ لے اپنے ہتھ

جیہدے پلے مال اے اج کل اوہدی عزّت شان
توں ایویں ای آڈا لایا رنگ لے اپنے ہتھ

جس رستے وی لبھدا نجّھی اندر سُٹ توں مال
پچھے کجھ نہ ہتھ وڈھایا رنگ لے اپنے ہتھ

کر رہے آں روشنی دے وِچ ملاوٹ
ہو رہی اے زندگی دے وِچ ملاوٹ

حال مندا اوس دِن دا ہو گیا اے
جد دی آئی منصفی دے وِچ ملاوٹ

دِل مرے تے کیہ گذر دی پُچھ نہ میتھوں
ویکھ لاں جد سادگی دے وِچ ملاوٹ

ہور شے دا دس کراں میں تذکرہ کیہ
ہر غمی تے ہر خوشی دے وِچ ملاوٹ

جنھوں ویکھو اوہ ڈرامے کر رہیا اے
رچ گئی اے راستی دے وِچ ملاوٹ

اُلفتاں تے نفرتاں سبھ کھوٹیاں نیں
دُشمنی تے دوستی دے وِچ ملاوٹ

ہیرا پھیری تے مکر دا دور اے اج
بادشاہی ، نوکری دے وِچ ملاوٹ

چہریاں تے رونقاں نہئیں مِلدیاں ہُن
لوکاں کیتی دلکشی دے وِچ ملاوٹ

اس توں ودھ کیہ ہور نجمی ہونا اے
کر رہے آں بندگی دے وِچ ملاوٹ

سجناں لائے جیہڑے پھٹ
اوہو گئے نیں مُجنہ چَٹ

سبھ دے متھے ویکھاں مَیں
دُکھاں دی اک اُلجھی لٹ

چھاں دیون گے کل ایہہ رُکھ
ایہناں نوں نہ بیبا کٹ

منزل کیویں لبھے دَس
دھوڑ تھیں گئے نیں رستے اَٹ

کیہڑی ٹھلے کچے تے
کیہڑا پھیرے دسو پٹ

بلدی نوں بھڑکاندے سبھ
کوئی نئیں ایتھے کردا گھٹ

سوچاں نئیں تے پھڑن گیاں
پشلے سبق نہ توں ہُن رٹ

میرے نال وی باتاں پا
میرے کول وی بہہ جا جھٹ

جیکر سُکھ توں چاہنا ایں
نجمی ایتھے چُپ ای وٹ

سنگت جھوٹھ عداوت جھوٹھ
بن گیا اج ضرورت جھوٹھ

ٹھنڈے ہون یا گرم مزاج
مونہہ اُتے ہر حالت جھوٹھ

پیسے لے کے جاندے جیل
بولن وِچ عدالت جھوٹھ

ویلا ہویا انج تبدیل
لگے سچ شرافت جھوٹھ

نہیاں، کندھاں، کڑیاں توڑ
پوری کھڑی عمارت جھوٹھ

لوکی اج تے چسکا لین
بول کے بلا ضرورت جھوٹھ

کریئے کیدے تے اتبار
ہر اک سوہنی صورت جھوٹھ

ایہدے ہوندے نئیں جے پیر
ہوندا اسے بے ہمت جھوٹھ

کوئی نئیں قول دا پالن ہار
نجمی ہر اک سنگت جھوٹھ

رسماں دی جو کندھ اُساری، میں آں اوہدا وارث
ذاتاں دی جو وِلگن ماری، میں آں اوہدا وارث

مَیں ستے اُچا کر نہیں سکدا سر اِس دُنیا اگے
سر نوں نیویں جو سرداری، میں آں اوہدا وارث

دین دا کوئی نہ سبق پڑھایا، دُنیا جھولی پائی
جیہڑی شئے وے بے اعتباری، میں آں اوہدا وارث

راہواں دے وِچ کھلرے ہوئے کنڈے میں پیا چُگاں
وڈیاں جیہڑی بازی ہاری، مَیں آں اوہدا وارث

مَیں مقروض ای جمیا سی تے میں مقروض ای مرنا
جیہڑی شے وی لئی اُدھاری، مَیں آں اوہدا وارث

سدھراں، تاہنگاں، کوکاں، چیساں، چِینگاں میری جھولی
بھاویں کوئی لے دکھ دی کھاری، مَیں آں اوہدا وارث

ہر اک زہری سپ نوں مَیں تے ہس کے ہِک نال لاواں
باہروں آوے جو بیماری، مَیں آں اوہدا وارث

جھولی پاپاں کِتھّے مُتّاں، سنجھ نہ آوے مینوں
جیہڑی شے وی کرماں ماری، میں آں اوہدا وارث

عزتاں، شرماں دی ہُن مینوں کیہ پرواہ لے نجّتی
جس گھر دا نِتّیں بُوہا باری، مَیں آں اوہدا وارث

یار دا توں جان لتّا ہے مزاج
فر رہے گی غیر دی نہ احتیاج

ہو گئی اے زندگی وی ہُن حرام
پے گئے نیں اس طراں دے کجھ رواج

گھُوک سُتّے جس دے پہرے دار ہون
اوس گھر دی کیہ حفاظت کیہ علاج

دھی دھیانی کتھّے ویکھن اج تے لوک
پیسہ دھیلا نالے ویکھن اُسدا داج

جد مِلے گا ذات دا تینوں شعور
فِر چُفیرے دیکھ لئیں گا اپنا راج

ہُن تے ایہدی بہتری لئی بہہ کے سوچ
بھیڑ کریاں بھیڑا ہووے گا سماج

جیہڑے بندے ہے نیں فاسد خون وانگ
اوہناں دا تے لازمی اے ہُن خراج

کیوں نہ ہوون دُور ساڈے سارے روگ
ہووے ساڈے ذہناں دا جے امتزاج

بخمیؔ سوہنے دیس دا نئیں اوہو مان
دیس لئی جو کر رہے نیں کم کاج

پیار محبت مک جاوے تے کردی نفرت راج
قدرا ؛ دی بربادی ہووے پلدا حیرت راج

عدل نہ ہتھوں چھڈنا جیکر کرنا بھکھ نوں دور
عدل نہ جتھے قائم ہووے کردی غربت راج

سوہجا کھٹی سارے جگ دی دُنیا اُتے اوس
نافذ کیتا جتھے دیس اِچ سجنو عزت راج

سُکھ نہیں جے دینی جیہڑی پیار دی وگدی نہر
پیار دلاں وچ وسدا ہووے کردی چاہت راج

اوہنوں رکھدی دُنیا ساری چنگے ناں ناں یاد
جیہڑا ونڈدا پیار دا امرت کردا خدمت راج

سُک جاندے نیں پتر سادے پپے جاندلے کال
اُلفت دی تھاں جیکر دل وِچ پائیے طاقت راج

جبر دیاں سبھ گھنڈاں کھول کے پھیڑ لئو آپ مہار
ظالم تائیں ٹکرائے تے کردی ہمت راج

دولت اگے ٹیک نہ متھا اس تے کر نہ مان
چار دیہاڑے دا بس ہوندا نجمیؔ دولت راج

پیار دی مٹی گوندی نئیں اج دو سجناں دی سانجھ
راہواں کل کھلوندی نئیں اج دو یاراں دی سانجھ

اج تے سبھے سانجھاں ہویاں ایسراں ہلیا میٹ
نہ ہن سانجھے بوہے کدھرے نہ گلیاں دی سانجھ

اِکو ویہڑے کھیڈے دوویں اک دُدھ تے اک خون
دِسدی نئیں پر کِسے دوالے دو بھائیاں دی سانجھ

اوہ رُتاں نہ اوہ ہن رنجھاں مُک گئی ہر گل بات
اِنج لگدا اے چانن نال نئیں اج راتاں دی سانجھ

مینوں اپنے جُثّے وِچ وی نظریں آوے بُعد
میرے کماں کاراں دے نال نئیں سوچاں دی سانجھ

دوجیاں نوُں ہُن دھکّے دے کے پل پل لنگھدے جان
بھال رہیاواں ایدھراودھر اج سمیاں دی سانجھ

ہر اک سانجھ دا رشتہ ہویا کچّے دھاگے وانگ
ٹُٹ دی ویکھی دھیاں نالوں ہُن ماواں دی سانجھ

پیار دیاں تے سبھے قدراں ہویاں نیں پامال
نال ہوس دے ودھدی پئی اے اج لوکاں دی سانجھ

ہُن نئیں لوکی ہوندے بُجھمی دُکھاں وِچ شریک
مکدی جاندی ہر ولگن چوں ایہہ صدیاں دی سانجھ

ساٹھ ویلے دا انج نبھاوے سچ
تیر ظلماں دے ہک تے کھاوے سچ

جھوٹھ دے پتھراں توں ڈریا اے
آپنا کس جگہ بناوے سچ

اوہو بندہ ای ہیرا ہندا اے
جس دے اندر وی جھات پاوے سچ

روز ویکھے نویں تماشے ایہہ
کیہڑی اک نوں توں دس بچاوے سچ

اپنی درداں بھری کہانی ایہہ
ساہمنے کس دے ہُن سناوے سچ

کل چمکدا سی وانگ سورج دے
اج ہنیرے چ مونہہ لکاوے سچ

جیویں ٹھنڈی ہوا دا جھونکا اے
دِل نوں راحت سدا پچاوے سچ

جھوٹھ دی ہر جگہ تے چودھر اے
کس طراں اپنی پت بچاوے سچ

اس نوں بھاویں چڑھان سولی تے
سر نہ کجھی کدی جھکاوے سچ

سدّھی کر لے اپنی سوچ
پیدا کر توں اس وچ لوچ

عملاں والے پانی نال
اپنے دِل دی پھٹّی پوچ

اصلی روپ جے تکنا ایں
تصویراں توں رنگ کھروچ

دُکھاں توں میں صدقے جاں
جنھاں لیا اے آن دبوچ

ویکھ کے جیہڑے رکھدے ہیر
اوہناں نوں نہیں آندی موچ

چل نہیں سکدا دُنیا نال
جیہدے کول نہیں کوئی اپروچ

اوہناں ٹیماں جتنا کیہ
جنہاں کول نیں جاہل کوچ

فرق نہ کردے اج تے لوک
جو کجھ ویندے لیندے بھوچ

نجمی دُنیا ہے مُردار
گرجاں وانگ نہ اس نوں نوچ

راہواں وِچ کیوں رُکیا پَنچھ
کیہڑی گلوں اُکیا پَنچھ

بھیت دلاں دے کھلرے نیں
کِتنے سانجھ نوں ٹُکیا پَنچھ

اوہنے کیہڑا کیتا بھیڑ
ایسراں کاہنوں تُکیا پَنچھ

سُن کے جھانجر دی چھنکار
سجّن نیڑے ڈُھکیا پَنچھ

اوہدی اکھ دا پانی اِنج
کیہدی یاد اچ سُلیا پچھ

کس دی متھے لگ کے اوہ
بھار غماں دا چُکیا پچھ

اوہدے اگے آیا رنج
اوہدے مونہہ دا تھکیا پچھ

لتھ گئی اوہدی سیاری چِھرک
کاہدے لئی ہن جھکیا پچھ

اپنی ڈفلی اپنے راگ
سانجھ دا رشتہ مُکیا پچھ

کدرے دغا فریب تے غرضاں دا افتتاح
حرصاں تے خواہشاں کتے سدھراں دا افتتاح

اکھیاں چہ سوہنے منظراں دا عکس ای پھرے
ایہناں جدوں دا کر لیا رنگاں دا افتتاح

دھرتی نوں بخش دے ذرا سبزے دا توں لباس
پودے نویں توں لا کہ ہے رکھاں دا افتتاح

نالے تے صاحب ہوراں دی تقریر ہو گئی
ایسے بہانے ہو گیا جھگیاں دا افتتاح

گذرے نیں میرے شہر چوں خوشبو دے قافلے
ہویا اے کدرے باغ چ پھلاں دا افتتاح

لاندے نیں سبھ نمائشاں کردے نیں جو ویاہ
وریاں دا ہووندا کتے داجاں دا افتتاح

ہوندی لے میںوں جس گھڑی فکراں دی لونصیب
کرناواں اوس ویلے میں درداں دا افتتاح

جاگن گے ایس قوم دے نسائے ای ستے بھاگ
ایہنوں کرن تے دے سبھے سمجھاں دا افتتاح

نجمی ایہہ افتتاح دی چلی لے کیسی رسم
سڑکاں دا افتتاح کتے گلیاں دا افتتاح

کوئی کم دی گل سُنا ناصح
نہ ایویں رولا پا ناصح

پیا پاویں شور شرابا توں
گل ہولی جئی سمجھا ناصح

چھڈ ایویں کوک مریناں ایں
سُٹ مُرلی بیلے آ ناصح

کیوں لمے وعظ سناناں ایں
گل مُکدی ہُن مُکا ناصح

تند سدھی ساتوں پا کوئی
نہ ایسراں پھندے لا ناصح

توں بن کے سنگھنا رکھ ایتھے
بس گوڑھی چھاں ورتا ناصح

اس دل دے اندر پا جھاتاں
کوئی پیار دی جوت جگا ناصح

اک پیار دا دیوا بالی رکھ
انج چانن توں ورتا ناصح

ایہہ بے اعتبارے لوکی نیں
نہ سانجھ دی پینگھ چڑھا ناصح

اساں سنے کیتا تیرے ولیں پیار وفا دا رُخ
توں وی کر دے ساڈے دل ای شوخ ادا دا رُخ

ساڈی کندھ تے آ بیٹھی لے جیہڑی پنجے گڈھ
موڑ دو اپنی ہمت دے نال اوس بلا دا رُخ

شہ زوری تے اپنی بھاویں کنا مان کرے
ڈھیہہ جاندا ہر زورا ور ای ویکھ قضا دا رُخ

اپنا سوچ سفینہ ویکھو ہر بندہ ای اج
ٹوری جاوے اوسے پاسے جدھر وا دا رُخ

اپنے محل بچاون دے لئی کچیاں کلیاں وَل
کر دیندے نیں وڈے سائیں ہر دریا دا رُخ

چھیتی چھیتی سانبھ لے اپنے گھر دیاں تیلاں سبھ
تیرے وَل ای ہویا لگدا اج گھٹا دا رُخ

میری اکھّ وِچ حیرت نچدی ایس لئی اے سُن
ہو گیا باغ توں پرلے پاسے اج صبا دا رُخ

نکیاں نکیاں بالاں نوں دھرتی تے لڑوا کے
کر دے پئے نیں وڈے ویکھو آپ خلا دا رُخ

نیتوں ہو کے منگ لے بخشیؔ سبھ کجھ دیندا ربّ
آہن اودے. ولیں کرئیے نیک دُعا دا رُخ

کوڑا چُک چُک دُنیا والا عمر گذاری مُرشد
میتھوں نئیں ہُن چُکی جاندی پنڈ اے بھاری مُرشد

شہد بھریتے ہوٹھ ترے کیوں نال کڑتن بھر گئے
لال ہنیری چڑھ آئی کیوں میری واری مُرشد

جیون کالی رات دے وانگوں جُگنو میں چمکاواں
دل اکھیاں دے دیوے بال کے رات میں ساری مُرشد

خود غرضی دی بھیڑ چوں کڈھ کے نِگھ خلوص دا دے دے
مینوں ہُن سکھا دے لانی پیار اُڈاری مُرشد

جیہڑے علم حساباں توں نیں کدرے دُور دُراڈے
اوہدے بارے کیہ کیہ سوچے، سوچ وچاری مُرشد

آس دی کوئی میٹ نہ ہُگّی نھیراوی نئیں چھٹیا
مَیں دُکھاں دی چادر اُن کے بُکّل ماری مُرشد

ہُن بوہے دیاں جھیتھاں چوں نئیں وااُنگھ کے تُرفاندی
راس نئیں آئی مینوں تے ایہہ میچل اُساری مُرشد

مَیں چاہت دی شکر ونڈاں اُھڈا بھندا ایتھے
میریاں بولاں دے وچ کردے پیار توں جاری مُرشد

"مَیں" دے جنگل اندر پھردا وانگ جنوراں نجمی
ہُن تے رکھ دے ایہدے سر تے عجز دی کھاری مُرشد

اساں تے اِنج منائی عید
اتھراں وِچ لنگھائی عید

وچھڑے سجن آئے یاد
زخماں تھیں مہکائی عید

قرضے دا میں چُکیا بھار
جد وی جھاتی پائی عید

جیویں ہووے گرم دوپہر
ساڈے لئی اِنج آئی عید

چھڈدی نئیں ایہہ ایویں جان
منگدی مُکھ وکھائی عید

ساڈی عید دا کیہ پچھنا ایں
سوں کے اساں لنگھائی عید

دون سوائیاں خوشیاں ہون
پردیساں وِچ آئی عید

جِتھے وی دِل بیٹھے یار
خوشیاں نال سجائی عید

جنہاں پلّے نجمیؔ مال
اوہناں اصل ہنڈائی عید

رہن دے میرے آسے پاسے رنجھاں والی کندھ
ایہدے اُتّے ٹُھکنی اے مَیں سوچاں والی کندھ

ہُلّے مار کے دُکھ پئے آون جِتھّے جاواں بیٹھ
کِنج اُساراں دُکھ دی رُتّے چانواں والی کندھ

سچائی دے پُھلاں نال ہُن بھریئے چار چفیر
اس خوشبو نوں ڈک نئیں سکدی پتھراں والی کندھ

جھوٹھ سہارے لیندے خورے ایسے لئی نیں لوک
سچ بولن تے ڈھیہ جاندی اے آساں والی کندھ

اوہنوں اوکھی بھاری دا دس کیہ ہووے گا خوف
اکھیاں کھُلدیاں جنھّے ویکھی دُکھاں والی کندھ

اس دُنیا دے باغ اچ لائیے سانجھ وفا دے رُکھ
اوس دے آل دوالے چُکیے عزّتاں والی کندھ

آؤ رل کے جشن منائیے ، آئی رُت بہار
پیار دی نیہہ تے رکھیے سارے شگناں والی کندھ

اج وی کردے لوکی گلاں اپنے پیاریاں نال
اپنے سانویں اک اُسار کے یاداں والی کندھ

نجمی اپنی ہمت دے نال اوہنوں دے توں ڈھا
تیری راہ وِچ آوے جیہڑی رسماں والی کندھ

پینڈی جاوے ایسے کر کے وچ دلاں دے گھنڈ
پیسے دے پٹی زورتے ہوندی اج ساکاں دی ونڈ

بھرے ہنگارا سچ دی گل تے دستو ایتھے کون
جھوٹھ نوں سچ بنا لیندے نیں لوکی پا کے ڈنڈ

جان گیا واں مِل کے تینوں تیرے دووِیں روپ
وِچوں زہر کرٹن ایں توں اُتوں اُتوں کھنڈ

بھیت نہ جے دل دا دیویں کاسنے ہوویں گا کمزور
جس دے اُتے مان کریں گا اوہ دیوے گا بھنڈ

میری سمجھ دے موجب میرا جس دینا سی ساتھ
بھیڑ پئی تے میرے، وتوں اوس نہیں کیتی کنڈ

اوہدے پیر نہ ڈولن اوہ تے جتنے ہر میدان
غم دے پہاڑ اٹھائے جنھوں دُنیا دِتا چنڈ

جے توں اپنے وِچوں کرنا "میں" دا ممنا دُور
چھج عجز دا لے کے اپنے عملاں تائیں چھنڈ

دُکھاں دا اک دھونئیں کھادا توں چلیا ایں رِجھ
گل پائے اس لیڑے وانگوں تھوڑی دیر تے ہنڈ

مال، جوانی، طاقت اُتے، لوکی کردے مان
آئے موت تے ٹُٹ جاندے نیں سارے ناز گھمنڈ

سجناں پیار بھلیکھا کڈھ
میل ملاپ دا رستہ کڈھ

یار دا جیکر ہونا ایں
پہلاں غیر دا پھندا کڈھ

یاد نگر وِچ آوے کیوں
جنھوں دِل چوں دتا کڈھ

آگئی مُڑ کے رُت بہار
کھول چھ باری بُوہا کڈھ

بیماراں دا پُچھ لے حال
دِل چوں سارا غُصّہ کڈھ

موسم ہویا ٹھنڈا ٹھار
مے خانے دل پھیرا کڈھ

دوجیاں دے نہ عیب پھرول
ویکھ لے چہرہ شیشہ کڈھ

موہنوں چاہت والے بول
دِل چوں پیار دا شعلہ کڈھ

جیہڑا بوہتا کردا تنگ
بجمی اُس دا کنڈا کڈھ

کِنّے مُکتے کھولن کاغذ
بندہ بندہ ٹولن کاغذ

ناکامی دیاں مہراں توڑن
جِتھّے جا کے بولن کاغذ

اِکناں کول نہ پچ دی روٹی
دوجے ویکھو رولن کاغذ

ایہناں دی تے ہوش نہ مُکّے
اپنی وِس پئے گھولن کاغذ

اِنج دے وی کجھ لوک نیں جیہڑے
پیراں ہیٹھ مدھولن کاغذ

سبھ نال مَیں تے سانجھ مکائی
بن گئے میرے ڈھولن کاغذ

جد تقدیر دا وار ہووے تے
اُس ویلے فر ڈولن کاغذ

سودے ہون ضمیراں دے جد
ہر بندے نوں تولن کاغذ

ہوس نہ ہووے پوری نجمی
لکھ پٹے لوک پھرولن کاغذ

چڑھدے ہوئے طوفاناں اگے کچے بنھ نہ مار
آکھ رہیا اے ویلا تینوں اپنی لے توں سار

عزم ارادے اُچے رکھ تے پھڑ ویلے دی واگ
نیتوں جیہڑے ڈولے اوہناں منی اپنی ہار

آس نہ توڑیں تیری ساری مُک جاوے گی تھوڑ
دِل نوں ایہہ سمجھاویں اپنا مُکنا آپے بھار

مایوسی دا صحرا دیوے ہمت تائیں مات
ایہنوں اپنی طاقت دے نال کرلئیں سجناں پار

جے تقدیر بنانی اے تے کر کوئی تدبیر
مرداں اگے ہوندا دسّو کیہڑا کم دشوار

رات دی ککھوں چانن پھٹّے جاگن گے ہُن بھاگ
محنت دا چمکا توں سورج محنت وچ کیہ عار

کیہ ہویا جے دھرتی اُتّے آ گئے نیں سیلاب
ایہناں ڈُبے توں بچّے پچھّے سُکھ دے میحل اُسار

دوجیاں دے توں دکھاں دے نال پا لے اپنی سانجھ
ایہناں وِچ لُٹا توں اپنی چاہت اپنا پیار

حرص ہوس دی اگ دا ہوندا ڈاہڈا بھیڑا سیک
اس نوں بُجھن بیکن لئی نہ اپنا آپ کھلار

مُک گئی گرمی جذبیاں وِچوں رشتیاں چوں ایثار
اُلفت جھوٹھی نفرت جھوٹھی جھوٹھے سبھ کردار

میرے دل دی حالت پہلاں اِنج کدوں سی ہوئی
سکھ بھاوے نہ دُکھ ستاوے تو تو نہ تکرار

سمجھ نہ آوے اذن رہائی ہووے کدوں نصیب
دِل ایہہ چاہوے ہو جاوے ہُن ایتھوں جان فرار

مینوں آکے کوئی سمجھا دے سدّھی پدھری راہ
ویکھ رہیا واں خواب کدوں دا ہوواں میں بیدار

کاہدے لئی دس چھاواں دی توں کرنا ایں نت منگ
دُھپاں وی جر پنڈے تے کیہ چھاواں دا اتبار

اج توں مینوں اُس رستے تے کلیاں دِتا ٹور
جس رستے وِچ تیریاں یاداں مینوں لین کھلار

اپنے سر تے سہندا سارے جھکھڑ، جھانجے، مینہ
سُکھ ورتاندا لوکاں دے وچ رُکھ ایہہ سایہ دار

ایہہ دُنیا اک منڈی ایتھے سبھ دے سودے ہون
ہر بندے دا مُل پیندا لے آ کے ایس بازار

تیریاں یاداں جگمگ جگمگ نچّی جگنوواں وانگ
تینوں دِل چوں کڈھنا ہویا ساڈے لئی دشوار

دِل دے سُتّے تار ہلا گئی سوہنی جئی تصویر
پیار دا آ کے مان ودھا گئی سوہنی جئی تصویر

مَیں کدی وی پیتا نہیں سی ایس طراں دا جام
چانن گھول کے اج پیا گئی سوہنی جئی تصویر

پھُل ٹُچکّے میں رنگ برنگے اس تھیں پا کے پیار
نال بہاراں لے کے آ گئی سوہنی جئی تصویر

جد اوہ میرے ساہمنے آئی ودھ گئے میرے چاء
حُسن دا مینوں نشہ چڑھا گئی سوہنی جئی تصویر

اِنج لگدا جیویں گلاں اوہدیاں وِچ سی رَرتا شہد
اپنیاں گلاں نھتیں پرچا گئی سوہنی جئی تصویر

اُڈنی سپنی ورگی لگی مینوں اُس دی چال
میرے دِل تے ڈنگ چلا گئی سوہنی جئی تصویر

کدے اوہ صبح سویرا بن گئی کدے اوہ چانن رات
میتھوں اپنا بھیت لُکا گئی سوہنی جئی تصویر

میریاں نظراں نھتیں ٹکرائی اوہدے روپ دی لہر
پل مہینے سال بُھلا گئی سوہنی جئی تصویر

دِل کھنڈر وچ آ کے اوہنے کیتی رُت تبدیل
اپنے پیار دی جوت جگا گئی سوہنی جئی تصویر

کم کردا مَیں ملدا مینوں پج دا جیکر
خوش رہندا مَیں بن دا ریڈُر جج دا جیکر

اپنے دِل نوں قابو رکھدا پیڑ میں جر دا
تیر ظلم دا سانویں ہک وِچ وج دا جیکر

کر لیندا مَیں کجھ تدبیراں اِنج نہ ڈگدا
آ تقدیر دا بدل پہلاں گجّ دا جیکر

میرا حال نہ ہوندا ایسراں کدے وی مندا
میرے لئی اوہ یار پیارا سج دا جیکر

لوکاں ساہمنے توں کدی نہ ننگا ہوندا
بھیت لکاندا اپنے آپ نوں کج دا جیکر

تیرے دل دی بے چینی فیر انج نہ ودھدی
اج مکاندا سارا کم توں اج دا جیکر

ایہہ دُنیا فر ورد پکاندی ہر دم تیرا
ہجر دا بالن بال کے اس نوں تج دا جیکر

دوجیاں دے توں مال تے فیر نہ نظراں رکھدا
جو کجھ ملیا اوہدے نال ای رج دا جیکر

انج نہ وِنھیا جاندا تیرا پنڈا نجمی
پہرے دار توں ہوندا اپنی لج دا جیکر

پینی اوں تے آپ نچوڑ
نئیں تے جام صراحی توڑ

خواہشاں والے ہڑھ نوں روک
کیہڑی گل دی ایتھے تھوڑ

دِل دے ٹُٹے شیشے جان
پیار محبت دے نال جوڑ

محرومی اے کالی ڈین
ودھ کے اس دی دھون مروڑ

دُنیا دے وِچ رہ کے یار
اک دُوجے دی پیندی نوڑ

دھرتی سانجھی جاندی نئیں
لے آئے نیں چن توں روڑ

ٹُٹ چلیا اے تیرا ساہ
اِنج نہ دُنیا پِچھے دوڑ

ایہہ دردیلی تیری سوچ
دس چاہندی اے کیہڑا موڑ

نجمیؔ پوچ نہ صُورت توں
کِبر، انا دا شیشہ توڑ

ویکھے اساں اوتے ہڑھ
حرص ہوس دے چلے ہڑھ

چھالاں مارن نسے آن
کردے بلے بلے ہڑھ

ہر شے نوں ای دیندے روہڑ
مارن جد ایہہ چھلے ہڑھ

جاون دا نئیں لیندے ناں
بہہ گئے مار پتھلے ہڑھ

ڈُکھ لیائے اپنے نال
آئے نئیں ایہہ کلّے ہڑھ

ایہناں تھیں نئیں بچدی جان
پے گئے ساڈے پلّے ہڑھ

اُتّوں ہو گئی رحمت دُور
وگدے پئے نیں تھلّے ہڑھ

اساں ایہہ آپ سہیڑے نیں
ایہہ نئیں کسے نیں گھلّے ہڑھ

ہمبلی مار کے گل نوں پین
بجھی ہو گئے جھلّے ہڑھ

کجھ وکھاوا کجھ بھلاوا کجھ ضرورت دی نماز
وِچ خشوع نہ وِچ خضوع اے ایہہ ڈے عادت دی نماز

حاجتاں سبھ پوزیاں تے پیسیاں دے نال ہون
اج کسے نوں ویکھیا نئیں پڑھدے حاجت دی نماز

آؤ دھوئیے اپنے دِل توں نفرتاں دے سارے داغ
رل کے سارے کیوں نہ پڑھیے اک محبت دی نماز

اج وی ساڈے واسطے اوہ پیروی دی ہے مثال
نیزیاں دے ہیٹھ نیتی جو صداقت دی نماز

دین دُنیا تیرے دوویں اس تھیں ہوون باوقار
دے گواہی لوکاں تائیں تیری عصمت دی نماز

اکھ نوں ٹھنڈک رُوح نوں آسودگی تے دِل نوں چین
تد مِلے گا جے پڑھیں گا توں وی چاہت دی نماز

ایہہ وے تحفہ سوہنے رب دا ایہہ وے بخشش دی سبیل
ایس تھیں معراج مِلدی ایہہ وے برکت دی نماز

اوہدے در تے جد وی جُھکنا سمجھنا اوہ ویکھدا
دے گواہی اُس دی طاقت تے جلالت دی نماز

جس دیہاڑے کوئی نجمیؔ چلے گا نہ تیرے ساتھ
اوس مشکل دا سہارا ہے شفاعت دی نماز

پاون وِچ حیرانی راز
کھول دے دلبر جانی راز

ہر منظر اے سجیا اِنج
لگے رات سہانی راز

گھُنجل گھُنجل ہوئے نیں
سارے ای سُلطانی راز

یاد کسے دی ویکھن نوں
سمجھن وِچ قربانی راز

دِل دے سودے دِل دے نال
منگے پیار کہانی راز

ڈھیہ ڈھیری تے جا کے ویکھ
دسدی پئی ویرانی راز

غرضاں دی اس بھیڑ اچ یار
تیری اے مہانی راز

گھُجّا رہندا میرے نال
کہندا نئیں جے ہانی راز

عقلاں وِچ کنج بجھی آن
دُنیا دے اسمانی راز

بلھ جاندے جد ساںجھ سہارے ودھدی آس
دِس پیندے جد سجّن پیارے ودھدی آس

ڈکوّ ڈولے کھاندی بیڑی اچنّ چیت
ویندی اے جد کول کنارے ودھدی آس

پیار دے دُکھ تے آ جاندی لے رُت بہار
ہوون جد معصوم اشارے ودھدی آس

نیویں پا کے سُن دا رہندا میری بات
ویکھ کے اوہدے ایہہ ورتارے ودھدی آس

کھورے کِتھے ٹُر گئی اوہدی ساری کوڑ
مِٹھے ہو جان کھوہ جے کھالے ودھدی آس

سُکھ دینڈی لے اوہس سمے فر دُکھ دی چُپ
دردی بن جان بے اتبارے ودھدی آس

جد وی مِلدے پرچاندے نیں بہانے نال
لاندے نِت نویں جد لارے ودھدی آس

گلاں کرکے اُس نے دِتی مشری گھول
چانواں دے جد روپ نکھارے ودھدی آس

نجمی نوں تے جچدا اُس دا ہر اک رُوپ
اوہدی اکھ اچ چمکن تارے ودھدی آس

سچ پچھو تے اوہناں نوں اے دُھپاں دا احساس
بیبھڑے لوکی کر دے ایتھے رُکھاں دا احساس

جس دا دِل اے پتھر ورگا جس دی سخت طبیعت
اوہنوں کجھ نئیں کومل کومل بالاں دا احساس

سُکھ دی سیج تے سوندے بہندے جیہڑے نیں دن رات
ہو سکدا اے اوہناں نوں کنج دُکھاں دا احساس

توڑ نبھاندے وعدے او ہو جان تے جاندے کھیڈ
غیرت مند نیں جنھاں نوں اے قسماں دا احساس

تیری کُرسی بچ گئی اے تے سبھ کجھ اے فرٹھیک
تینوں کجھ نئیں ضائع ہویاں جاناں دا احساس

اوہو دارو لبھدا اپنی حالت بدلن لئی
اپنے حال دا جانو جنھوں روگاں دا احساس

کنج اُگاوے دھرتی اُتّے اوہ دس پیار گلاب
جیدے سینے اندر نئیں جے پھُلاں دا احساس

کیوں چاہندا اوہ بھلا ہُن لوکاں کولوں خیر
جنھے کدے وی کیتا نئیں اے دوجیاں دا احساس

اپنی چودھر دے وچ نجمیؔ جیہڑا اے مدہوش
اوہنوں کسراں ہووے میرے فکراں دا احساس

نال خوشبو دے سی بھری بارش
دِل دے کھیتاں تے جو وری بارش

لوک گرمی توں تنگ آئے سن
آ گئی بن کے جل پری بارش

تھلّے آندی اے پھُل جھڑی بن کے
اج وکھاندی اے دلبری بارش

کُجھ نہ پُچھو پئی کس طراں یارو
کچّے کوٹھے نے ایہہ جری بارش

خشک دھرتی نوں چین آوے گا
لے کے آئی اے بہتری بارش

غم دی دُھند دل وی بیٹھدی نئیں سی
اس تے وسدی اے لشکری بارش

روپ آفت دا دھار دی جاوے
لے کے آئی اے ابتری بارش

ہڑھ دے ناویں قصور لا دِتا
ہو گئی آپ گنج بری بارش

سوچ دریا تے درھدی ویکھی لے
مَیں تے نجمی ڈری ڈری بارش

آس میری دا دیوا بجھیا اُڈ گئے میرے ہوش
میتھوں میرا سجن رُسیا اُڈ گئے میرے ہوش

چسکا لے لے ہوراں دے تے کڈھدا سی ہیں عیب
آپ جدوں مَیں شیشہ تکیا اُڈ گئے میرے ہوش

جنہوں سچ تے پہرے دیندیاں ہر دم وہندا ساں
اوہنے جھوٹھ دا منتر پڑھیا اُڈ گئے میرے ہوش

اپنے وتوں مَیں تے اوہنوں پھاہیا اپنے جال
جال سنے ای جد اوہ اُڈیا اُڈ گئے میرے ہوش

مکاری عیاری کیتی جنھے سبھ دے نال
اوہدا ای جد سکہ چلیا اُڈ گئے میرے ہوش

دوجیاں دے گھر غربت دے دُکھ ویہنداساں دن رات
جد ایہناں نیں مینوں چٹیا اُڈ گئے میرے ہوش

ہولی ہولی جسم چہ لتھ کے اکلاپے دا زہر
رگ رگ میری وچ جد گُدیا اُڈ گئے میرے ہوش

جیہڑا اکل تک نال سی میرے رہندا سجناں وانگ
پھیر کے مونہہ جد کولوں لنگھیا اُڈ گئے میرے ہوش

جنھاں آ کے کہنا سی پئی نجمیؔ اے بے دوش
سبق سنایا اوہناں رٹیا اُڈ گئے میرے ہوش

ساڈے رنگ تے ایہہ تصویراں سبھے ناقص
ساڈے حرف تے ایہہ تحریراں سبھے ناقص

عزتاں، شاناں دے لائق بس توں اے ربا
ساڈیاں ہوون لکھ توقیراں سبھے ناقص

اکو دیوا بال کے کیتا اس جگ نوں توں روشن
اساں جو کیتیاں نیں تنویراں سبھے ناقص

ساہواں دی زنجیر جدوں توں توڑ دویں تے
لکھ چہ پائیے فر زنجیراں سبھے ناقص

تندرستی جیہی نعمت ای بس کھوہ لئیں جے توں
ہوون کنیاں کول جاگیراں سبھے ناقص

تیری پکڑ چوں بچ جائیے تے سبھے خیراں
دُنیا لاوے جو تعزیراں سبھے ناقص

"کُن" کہہ کے توں دُنیا ساری پیدا کیتی
کرئیے اچیاں لکھ تعمیراں سبھے ناقص

تیری اک اک گل وِچ لکھّاں گلاّں لُکیاں
ساڈیاں جنھیاں نیں تقریراں سبھے ناقص

تیری جے تقدیر دا مولا وار ہووے تے
دُنیا کر لے ہو تدبیراں سبھے ناقص

نقش چاہت دے ہر تھاں اُبھارے خلوص
پیار اپنے توں صدقے اُتارے خلوص

ایہہ روے یار تے ہر گھڑی مہربان
پہنچ کے جاندا ایہہ اوہدے دوارے خلوص

دُور کردا اے مشکل دی ہر اک چٹان
بیڑی عزماں دی لاوے کنارے خلوص

میٹ کے اکھ کریں اِس تے توں اعتبار
اپنے سجناں نوں لاندا نئیں لارے خلوص

ہر خوشی دی ایہہ بن دا ضمانت ہمیش
لیکھ بھیڑے وی ہوون سنوارے خلوص

اس نوں اپنا بنا کے مَیں رکھیا اے کول
میرے آیا اے جد دا دوارے خلوص

دھرتی اپنی سجانی جے جنّت دے وانگ
اپنا اپنا وکھائیے چہ سارے خلوص

کھوٹ توں پاک جے اِنہ دا سچّا وہار
جھوٹھ سچ نوں ہمیشہ نتارے خلوص

ہر گھڑی اس نوں رکھیں توں بخمیؔ عزیز
میچل جتّاں دے سارے اُسارے خلوص

پُھل پُھل شاخاں سبھ مقروض
تاہنگاں سدھراں سبھ مقروض

اک اک دا کیہ لینا ناں
ساڈیاں نسلاں سبھ مقروض

میحلاں والے بچدے نئیں
ہویاں جُھگیاں سبھ مقروض

اپنا آپ سنوارن کنج
میریاں سوچاں سبھ مقروض

ہس ہس کے پئے چکدے نیں
دُکھ دیاں پنڈاں سبھ مقروض

کر دیون گے اوڑک نوں
نیویاں دھوناں سبھ مقروض

ہاسا ہس کھسیانا جیہا
لاندے ٹھگیاں سبھ مقروض

بتے بازی دیندے نیں
چُکدے قسماں سبھ مقروض

اُکھ ، انا لے دیندے وِچ
ٹپ دے حدّاں سبھ مقروض

ایسراں سجناں ونڈیا فیض
جسراں راتاں ونڈیا فیض

سوہنے سوہنے بدلے روپ
حسن دا رُتّاں ونڈیا فیض

دھرتی دے چمکائے لیکھ
وس کے بدلاں ونڈیا فیض

شکر دوپہرے دے کے چھاں
سوہنے رُکھاں ونڈیا فیض

فصلاں ہویاں سونے رنگ
جد وی دُھپّاں ونڈیا فیض

خوشبو دِتی اپنی گھول
تھاں تھاں پُھلّاں ونڈیا فیض

چانن کیتا محنت نال
اُڈمی لوکاں ونڈیا فیض

دِل دی کلّی دِتی ساڑ
دبیاں چِنگاں ونڈیا فیض

فر ای بدلے گی تقدیر
جے کر سوچاں ونڈیا فیض

پہلاں ایتھے ایناں نئیں سی غم خواراں دا قحط
ہُن تے دسدا ہر پلسے ای دلداراں دا قحط

جد دا ہتھ تے ہتھ چہ مار کے لُٹن لگ پئے لوک
پے گیا ٹھگی لاون والے مکاراں دا قحط

کیدے تے بھرواسہ کرئیے شکلاں دھوکھے دین
اج کل پیار دی منڈی وچ اے اتباراں دا قحط

نفرت والا کلر ودھیا سُکے پیار دے کھیت
مُک گئیاں نیں سانجھاں ودھیا اِنج یاراں دا قحط

کنڈھ تبچھوں دی آ کے ہُن تے حملے کردے لوک
خورے کیہڑی گلوں ہویا جی داراں دا قحط

پھلاں وانگوں ڈالی ڈالی پُھل مسکاندے نئیں
گلشن گلشن دِسدا مینوں مہکاراں دا قحط

ڈاکٹر ایسراں ویہلے پھردے مینوں نظری آن
جیویں میرے شہر دے وِچ اے بیماراں دا قحط

ایسے لئی چمکاندے جھوٹھے عامل کاروبار
ایتھے کدی وی پئے نئیں سکدا گنواراں دا قحط

مے خانے دی نجمی اج کل ہوئے نیں ویران
اِنج لگدا اے پے گیا ایتھے مے خواراں دا قحط

دِل دے روگ مٹاوے خط
رُسے یار مناوے خط

دے کے سُکھ سنیہڑے ایہہ
غم دی دھوڑ بٹھاوے خط

پیار دی خوشبو تھاں تھاں تے
جا جا کے پھیلاوے خط

چُپ چپیتا ضامن ایہہ
اُجڑے شہر وساوے خط

کسے نوں بھلّی پاندا اے
کسے نوں لارے لاوے خط

دستک دیندا ہولی جئی
بند بوہے کھلواوے خط

ہر اک رشتے ٹُردا ایہہ
کدے وی نہ اُکتاوے خط

کدرے میل کراندا سجے
کدرے دُوری پاوے خط

ونڈے دُکھ سُکھ لوکاں وِچ
آپ ایہہ دھکّے کھاوے خط

سبھ تیبھوں گئے اُکتا واعظ
نہ جھوٹھیاں لشکاں پا واعظ

توں ٹیڈے مسئلے دس دس کے
نہ ساڈے روگ ودھا واعظ

اسیں سادہ مرادے بندے آں
نہ سانوں توں آزما واعظ

توں پردے اُتے پا پردہ
نہ کھول کے بھید وکھا واعظ

ہُن ہتھ سلوک دی ڈے ڈوری
نہ نفرت توں ورتا واعظ

کیوں پھُوکاں ماریں قہر دیاں
نہ بلدی نوں بھڑکا واعظ

دے درس محبّت والا توں
نہ ساڈا دِل زخما واعظ

توں زندہ رکھنا چانن نوں
نہ نھیرے نوں وڈیا واعظ

توں لوکاں دا مونہہ رکھن لئی
نہ جھوٹھے سانگ رچا واعظ

ضمیراں دے کرن سودے خطاباں دا خُداحافظ
بنے جاہل سیانے اج کتاباں دا خُدا حافظ

چھیڑے قہر دے بدل مچاندے شور آ آکے
جدوں نینداں ای اُڈ جاون تے خواباں دا خُداحافظ

جے پھکّی پے گئی رنگت توں دس افسوس کاہدا اے
حفاظت چھڈ دوے مالی، گلاباں دا خُداحافظ

بھرم اپنے بنا رکھّے خطیباں نے، جے سچ پُچّھو
تے فکروں ذہن خالی نیں، خطاباں دا خداحافظ

میں تیور ویکھ کے اکھاں ہنیری لال چڑھدی دے
رہی حالت جے ایسراں ای نواباں دا خدا حافظ

کریں نہ پاک غرضاں توں پڑھیں توں بس وکھاوے دی
عمل تیرے رہے جے انج ثواباں دا خدا حافظ

کرے پہرہ کیہ اوتھے دس کہ مالی آپ لُٹدے نیں
فتور آوے جے نیتاں وِچ حساباں دا خدا حافظ

بڑا مونہہ زور گھوڑا اے جنھوں سبھ نفس آندے نیں
جے اسدی واگ نہ تھمی رکاباں دا خدا حافظ

اجے تے ڈُلھے بیراں دا نہ کجھ وی وگڑیا نجمی
رہی ٹِل مَتھ جے ایسراں ای نصاباں دا خدا حافظ

لوکی لبھدے کھہن دا موقع
گل دوجے دے بہن دا موقع

نویاں پیڑاں نیں سر چُکے
ہُن نئیں کلیاں رہن دا موقع

مُمکن اپنے دُکھ تے لبھیے
دوجیاں دے دُکھ سہن دا موقع

خورے کسراں نکلے گا ہُن
کول اوہدے جھٹ بہن دا موقع

پکتے پیپر جما کے رکھیں
ایہہ نئیں ویکھ تریہن دا موقع

افراتفری دے دور اندر
لبھدے پھڑئیے چین دا موقع

لوکی ہتھوں جان نئیں دیندے
جد ملدا لُٹ لین دا موقع

رُت خزاں پئی ہنڈا چھنڈدی
ایہہ نئیں ڈگن ڈھہن دا موقع

نجمی نوں وی ملیا لے اج
کھریاں کھریاں کہن دا موقع

اوہ مہکاندے دُنیا اندر روشنیاں دے باغ
دِل دھرتی تے جیہڑے لاندے سچائیاں دے باغ

میرے دِل دے جذبے لڑدے میریاں سوچاں نال
بہہ جاناواں جد میں آ کے تنہائیاں دے باغ

تیری صورت میرے ساہمنے آن کے نچدی یار
اکھیاں میچ کے جدوں سجاواں پرچھاویاں دے باغ

اپنے ویہڑے پھُل مہکن دی میں وی رکھدا تانگھ
ویکھ کے کھِڑدے چار چفیرے ہمسایاں دے باغ

داناواں نوں بھلی پاوے جیکر چاہوے اوہ
کرم کرے تے کردے ساوے سودایاں دے باغ

اپنا بھرم گنوادیں نہ توں مست رہیں ہر حال
آکھن وی تے توں نہ جاویں ہرجائیاں دے باغ

دھرتی نوں رُشنایا جنہاں اپنے فن دے نال
اوہناں لائے چارچپھیرے رعنایاں دے باغ

اُلفت والی لیہ تے جیہڑے چھکدے پیار دی کندھ
اوہ نئیں اُجڑن دیندے نجمی سجنایاں دے باغ

ایہہ ہویا کیہ اسے اُجاڑ راہواں، لٹیرے فارغ
اُچکّے سارے پئے نسدے پھردے تے ڈیرے فارغ

نہ یار رُسّے، نہ دِل ای ٹُٹّے، نہ شام ہوئی
ایہہ کس وجہ توں نیں کانواں کولوں بنیرے فارغ

نہ سپ کیلن نہ بین پھڑکے ایہہ جان جنگل
مَیں پھردے ویکھے نیں شہراں اندر سپیرے فارغ

خراب موسم، عذاب آفت، اُداس ساحل
ہے ایس کرکے ای دسدے سارے مچھیرے فارغ

پیا سیاست دے وچ وی مندا ، نہ ہلا گلا
بیان بازی نہ لن ترانی وڈیرے فارغ

خزاں دی رُت اے، تدے ای کھنڈی ہے مُکھ تے زردی
گلاب موسم نہ آئے جد تک ، پھلیرے فارغ

توں چین پاویں ، توں موجاں مانیں، توں گھر نوں جاویں
مکاویں کم جے تے ہوویں فر توں سویرے فارغ

نہ جد تھیں چانن مَیں ویہڑے واڑاں سمجھ لو کے
ایہہ دُور بیٹھے رہن گے اِنج ای ہنیرے فارغ

نہ زہر کھاون دی لوکاں نوں لے اگرچہ فرصت
جے کھوج لائیے ملن گے بُجھتی بتیرے فارغ

ہوندے جرم نہیں چوکھے نالے رُل جاوے انصاف
دولت والی تکڑی وِچ جے تُل جاوے انصاف

کمرے دے وِچ ڈکیا خورے کد تک رہنا ایس
مَیں چاہنا واں کسے طراں ہُن کُھل جاوے انصاف

محرومی دی اگ بجھاون جاوے سبھ دے کول
پتّلے ورقے جیہڑے مُندے کُھل جاوے انصاف

جُھوٹھ دے پتّر ڈگن سارے نکھرے ہن ایہہ باغ
جھکھڑ وانگوں چارے پاسے جُھل جاوے انصاف

سبھ نوں تولے اِکّو تکڑی، ویکھے اک اکھ نال
اپنا کون پرایا کیہڑا، بھُل جاوے انصاف

مِٹھّے ہوون سارے پھَل ہُن مہکے میرا دیس
چانن بن کے وِچ فضا دے، گھُل جاوے انصاف

اوتھے مارے حق داراں دا ہووے بھیڑا حال
جتھے زر دیاں چمکاں ویکھ کے ڈھل جاوے انصاف

اُس بستی وِچ دس تعفّن کیوں نہ جاوے پھیل
مرداراں دے وانگوں جتھے پھُل جاوے انصاف

اوتھے جین دا کیہ حج اے نجمیؔ جیہڑے شہر
منصف جیہڑا اوہو کرنا بھُل جاوے انصاف

قوماں نسلاں تے زباناں رنگتاں دا اختلاف
چل رہیا اے ہر جگہ ای صورتاں دا اختلاف

مَرڈے جاندے جھوٹھ رسماں تے رواجاں پچھے لوک
مُک نہ سکیا ایہناں وِچوں مدتاں دا اختلاف

کنج نبھے توں آپ دس کھاں اوہدی ساڈی پیار نال
اوہدیاں تے ساڈیاں اے عادتاں دا اختلاف

اُس دا طاقت تے بھروسہ میرا جذبے تے ایمان
ایسے لئی تے ساڈے وِچ اے چاہتاں دا اختلاف

اوہ وی خوشیاں دا وپاری میری خوشیاں وِچ اے جان
میرے اوہدے درمیان اے حرمتاں دا اختلاف

کیہ سبب اے دُشمنی دا بس اناواں دے شکار
کھُل کے سانوں آ گیا اے بستیاں دا اختلاف

اوہ نظر تھیں ویکھدا تے مَیں آں کردا دِل تھیں بھال
اکّو منزل دوہناں دی پر رستیاں دا اختلاف

مالکاں تے نوکراں دے جھگڑے جھیڑے اک بھچال
لے کے آندا ہر گھڑی بس اُجرتاں دا اختلاف

اِکّو شے وی اک ڈیزائن اکّو رنگ اے اک بازار
سبھ دوکاناں نال نئیں پر قیمتاں دا اختلاف

عشق نوں ویکھو ڈنگدا عاشق
اپنے آپ نوں رنگدا عاشق

شہرت منگے نہ ایہہ عزت
بُھکھا دولت منگدا عاشق

اج تے کوئی نئیں پیار ستارا
اپنی ہک تے ٹنگدا عاشق

ویکھن دیدے پاڑ کے سارے
نہ پازیب نہ ونگ دا عاشق

اپنی ولگن نوں سبھ پوجن
نہ گجرات نہ جھنگ دا عاشق

موٹر کار دے اُتےّ بیٹھا
کڑیاں ویکھ کے کھنگدا عاشق

سوٹے دا کوئی گھوٹے دا اے
سگرٹ دا کوئی بھنگ دا عاشق

دولت اُتےّ مردا جاوے
اپنے کوہج تے لنگ دا عاشق

ایٹم روز بناون والا
بربادی تے جنگ دا عاشق

انج خدا آپ نوں کرے لائق
لوک آکھن تسیں بڑے لائق

کم نہ آون پر آکھدے ویکھے
کوئی خدمت ہے دس مرے لائق

لوک بن دے نیں اِنج میاں مِٹھّو
جنھّے جاہل سی سبھ بنے لائق

باپ کھندا ترا ویاہ کرنا
پر تو ہوتے سہی کسے لائق

ہُن تے ویلے نوں دھکّے دینے آں
ہو وندے سی اسیں کدے لائق

گل سلیقے دے نال کردے نیں
وانگ جاہل نہ بولدے لائق

گھر دے جٹیاں نے بس پھسا دِتّا
مَیں بھلا سی کدوں ترے لائق

تھوڑا بہتا جے گھیٹر چلدا اے
لوک ہیگے نیں کجھ اجے لائق

وِچ غریبی جو نجمی بدھو سن
آئی دولت تے ہو گئے لائق

دو گھڑیاں لئی ریت نبھا کے سُتّے لوک
منزل اُتّے تھک تھکا کے سُتّے لوک

رُت بہار دی پیلاں پاندی آئی ویکھ
پر اج سارے ہوش بھلا کے سُتّے لوک

دوجیاں دا کیہ فکر بھلا دس اوہناں نوں
جیہڑے گھر وِچ بھانبڑ لا کے سُتّے لوک

سبھ دی اپنی ڈفلی سبھ دے اپنے راگ
اپنا اپنا متا پکا کے سُتّے لوک

ٹُردیاں پھردیاں شکلاں رُسیاں رُسیاں نیں
تصویراں تھیں من پرچا کے سُتے لوک

اج لگدا جیوں میلا ویکھن آئے ہون
ہسن گون اج وقت لنگھا کے سُتے لوک

ہولی ہولی لنگھ گئی آ کے رُت بہار
پھُلاں نوں بس چونبڑ لا کے سُتے لوک

گھر جاون تون پہلاں جھلی پاندے رہے
مڑ کے سارے مکھ پرتا کے سُتے لوک

تارے گن دے نجمی یار ایہہ کنی دیر
اس دھرتی دی کفنی پا کے سُتے لوک

واج اک اپڑی میرے تیک
لگدی میرے دل دی چیک

سجن کردے سجناں نوں
اپنے دُکھ سُکھ وِچ شریک

ہس ہس پوری کیتی میں
مینوں جد وی پئی پھٹیک

لبھدی اے جد مینوں ہار
پی جاناواں لا کے ڈیک

جیہڑے اوہدے پیارے نیں
موت دی رکھن نت اُڈیک

اوہ تے کدے نہ ہووے دُور
دل شیشے جو پے جائے لیک

پاڑن والا بن توں شیر
لنجیاں وانگ نہ جسم دھریک

جیہڑے دِل وِچ پاون پیار
ایسے ہر دم حرف الیک

بازی ہار کے مینوں کہن
تیری گل سی بجھی ٹھیک

گھول دِتّی اے وِس تساں اوڑک
پاڑ پایا اے وِچ دلاں اوڑک

دُنیا دُنیا اسیں پئے کرنے آں
ایتھوں جانا ای اے اساں اوڑک

دیر تک ڈولدا رہیا پہلاں
بنھ لیا اوس نے سماں اوڑک

پھر قسمت دا اس طراں ہویا
لبھ لیا گھر نوں بارشاں اوڑک

ایدھر اودھر پئے ٹُکدے پھردے نیں
قابو آنا اے مجُرماں اوڑک

کھچیا کھچیا اجے اوہ رہندا اے
خیر ہووے گا مہرباں اوڑک

میرے سچ نوں پرکھ لیا اوہنے
ہو گیا میرا ہم زباں اوڑک

ایس دُنیا نوں تج کے بیٹھا واں
دس توں لینا کیہ امتحاں اوڑک

دِل نوں نجمیؔ اجال رکھیا اے
ہور دستو میں کیہ کراں اوڑک

ہو گئے اج جنوراں توں وی ویکھ سوتے لوک
زر دے زور تے کردے نیں کجھ بلّے بلّے لوک

عزتاں والے ہر حالت وچ گل دی رکھدے لاج
پھردے اوہو قول توں جیہڑے ہون نگلّے لوک

کدے دُکھ اگاندے نئیں ہن ونڈدے نئیں ایہہ چھاں
اج کل تے سبھ کردے ویکھے کم اوتے لوک

جھولی دے وِچ پا دیندے نیں عمراں دے لئی دُکھ
اپنا مطلب کڈھدے ویکھے بن کے جھلّے لوک

چنگیاں چنگیاں گلاں توں ایہہ دھو بیٹھے نیں ہتھ
جدھر دی وا، چلدی ویکھی اودھر چلّے لوک

اتھرو پیار نشانی دیندے اج کل سجن یار
پہلاں سُنیا دیندے سن کجھ پیار دے چھلّے لوک

اج وڈیاں دے پیراں اُتّے کوئی نئیں رکھدے پیر
رُل جاندے نیں بھیڑاں دے وِچ کل مکلّے لوک

بے قدرے نیں قدر نئیں پاندے دین سیانف رول
چنگی گل نوں اج نئیں بنھدے اپنے پلّے لوک

جتھوں لبھنی ہووے نجّمی مطلب دی خیرات
بہہ جاندے نیں اوسے تھاں تے مار پتھلّے لوک

لوکی جھوٹھ نیں گھڑدے ویکھ
نال وظیفے پڑھدے ویکھ

بُغض حسد تے حرص عناد
دِل شیشے وِچ جڑدے وِیکھ

خوشیاں نالوں مُک گئی سانجھ
غم دے دریا چڑھدے ویکھ

آئی کیسی رُت بہار
پھلاں تھیں ہتھ سڑدے ویکھ

ہتھ نئیں پاندے مجرم نوں
بے دوشاں نوں پھڑدے ویکھ

پہلاں رج کے بولن جھوٹھ
ڈٹ کے اُس تے اڑدے ویکھ

بُھکھ دی نگری جائے کون
زردے میحلیں وڑدے ویکھ

نجمیؔ تکنا جے انجام
رُکھؔ توں پترؔ جھڑدے ویکھ

غرضاں دے جد پلدے ناگ
بختاں نوں فر لڑدے ناگ

پتھر جُثیاں توں رہ دور
ایہناں دے وچ پھردے ناگ

فیدہ برفاں لان دا کیہ
جتھے اگاں لاندے ناگ

اوہو فجراں نوں گئے ڈنگ
راتاں نوں جو نکلے ناگ

دبویں کندھاں نوں نہ بھیت
کندھاں دے وچ رہندے ناگ

بیٹھے ذہن اچ کُنڈلی مار
سوچاں دے چمکیلے ناگ

لکیاں توں تے چنگے نیں
راہواں دے وِچ بیٹھے ناگ

جد اوہ لیندے جاہن دا ناں
نظراں ساہمنے گھُمدے ناگ

اج دے دور دے نجمیؔ لوک
ناگاں توں زہریلے ناگ

ایہو سوچ کے ہوواں دنگ
لوکی کر دے نیں کیوں جنگ

دن وی لگدا جیویں رات
جیون دا نئیں کوئی رنگ

پئی بھلیکھیاں اندر جان
دُکھاں دِتّا سُولی ٹنگ

اُچی اُچی چُک کے کندھ
کیتا دِل دا ویہڑا تنگ

چنگیاں گلاں بھلیاں نیں
ظاہر ہو گئے ساڈے ننگ

روگی دی نئیں لیندے سار
ویہندے نیں سبھ اُس دا لنگ

ساوے پتر سُک دے جان
بدلے نئیں پر جیون ڈھنگ

پہلاں اُس نوں دودھ پیان
فر اُس سپ توں کھاندے ڈنگ

چلدے رہے سبھ اپنی چال
ثریا کوئی نہ نبھی سنگ

دل دا روگ سُنا کے لنگھ
دُکھ دا زہر پلا کے لنگھ

ساڈے دل وی مُکھ توں موڑ
سانوں وی زخما کے لنگھ

ایسراں ونڈ ہُن اپنی چھاں
پیار دے رُکھ اُگا کے لنگھ

بھیڑے کولوں رہ توں دُور
اپنی پت بچا کے لنگھ

راہ دے کنڈے کر دے دُور
قرضے سبھ چُکا کے لنگھ

مجبوری دی ہر کندھ توڑ
اپنی گل منوا کے لنگھ

جیہڑے بوہتے دُنیا دار
اوہناں توں کترا کے لنگھ

چن توں بھاویں، آ نہ کول
اپنی دھوڑ تے پا کے لنگھ

تارے توڑ یاں چن اُچھال
نجمیؔ ہنر وکھا کے لنگھ

شالا اِنج ای دیوے لورے خوشیاں والی پینگھ
چاہڑے ہر دم لک مروڑے تاہنگاں والی پینگھ

نال مزے میں لیندا رہیا ہوٹے ساری رات
بھا کے لے گئی واء دے گھوڑے سوچاں والی پینگھ

شور شرابے کولوں نس کے جد میں کلا بہہ جاں
مینوں تیرے بچھے ٹورے یاداں والی پینگھ

نما نما ہسدی جاوے سدے اپنے کول
ہتھ ہلا کے گورے گورے چاواں والی پینگھ

میرے دل نوں رکھ لیندی اے جد میں لاواں زور
ایدھر اودھر ڈولے کھاوے نکراں والی پینگھ

ایہدے نال ہلارے لیندا ، ڈگیا واں کئی وار
میںنوں خوب جھٹائے جھوٹے سدھراں والی پینگھ

رُت دی رانی وانگوں میرا دل مُٹھدی اے روز
دوے ہلارے تھوڑے تڑجھاں والی پینگھ

جنھاں ڈھایا ہر اک کندھ نوں اپنی ہمت نال
اوہ اسمان تے ویکھے پاندے عزماں والی پینگھ

شک دے بدّل وس گئے ، نکلی پیار دی نِجّی دُھپ
ویکھ فضا وچ نظری آوے رنگاں والی پینگھ

کیہڑا کہندا دسو کال
ہر بندہ تے ہے خوش حال

ڈھیری ڈھا کے نہ توں بیٹھ
ہکیاں ہکیاں آساں پال

سجناں نے پرتایا مُکھ
سینے دے وِچ کُھبھ گئی بھال

ہار نہ جاویں جیون کھیڈ
ویلا آکھے سُرت سنبھال

پلاّ چھنڈیاں نِکلی دھوڑ
قرضے پھسیا اک اک وال

لوکاں اپنی بدلی گُنج
ساڈے اوسراں بھیڑے حال

جیکر چاہنا ایں انصاف
حق دی کردا رہ توں بھال

لینی اوں جے سُکھ دی چھاں
دُکھاں نوں توں کولوں ٹال

تیرے نجمی ٹھنڈے لیکھ
ایویں نہ کڈھوا توں فال

مینوں جین دا ول نئیں آیا مَیں آں بُزدل
رکھیا دِل نوں مَیں ترہایا مَیں آں بُزدل

اُس جھوٹھے دی ہو گئی سچی ہر گل ایتھے
میرا سچ وی جھوٹھ اکھوایا مَیں آں بُزدل

اوہدے روپ دے موتی مَیں تے چُگ نہ سکیا
دل اپنے نوں نت زخمایا مَیں آں بُزدل

سارے لوکاں رو رو دھوکھاں کڈھیاں نیں پر
مَیں ایہہ بھانبڑ اندر لایا مَیں آں بُزدل

اپنے دل دی گل مَیں اپنے سجناں نوں وی
کہہ نہ سکیا ، کہہ نہ پایا ، میں آں بُزدل

سُکھ دی منزل لبھن لئی مَیں کُجھ نئیں کیتا
کوئی بُوہا نئیں میں کھڑکایا مَیں آں بُزدل

اپنیاں ریجھاں دا گل گھُٹیا اپنے ہتھیں
ہر اک سدھر نوں دفنایا مَیں آں بُزدل

مَیں تے کوئی وی رنگ نئیں چکھیا رنگلی رُت دا
رُت لنگھی تے مَیں پچھتایا مَیں آں بزدل

کدی کدی مَیں اپنے کولوں نجّی پچھناں
مَیں کیوں اپناں بھار اے چایا مَیں آں بُزدل

وہماں والیاں بکیاں کھولھ
ایہہ کیوں کِلّے بجھیاں کھولھ

کھوہ پریم دا چِلمن دے توں
پیار دیاں نہ ٹلیاں کھولھ

میرے دل تے بجلیاں ڈیگ
جھٹک جھٹک کے زُلفاں کھولھ

پٹیاں بن کے رکھ نہ توں
ویکھ تماشا اکھیاں کھولھ

مینوں لین دے سُکھ دے ساہ
میریاں کسیاں مُشکاں کھولھ

رنداں بتائیں لے آ جام
ایہہ معمور صراحیاں کھولھ

وِچ فضا دے مشری گھول
کنبدیاں کنبدیاں بُلیاں کھولھ

کل جو دِتیاں، ہتھاں نال
اج توں نال او ذنداں کھولھ

بٹ بٹ تکی جا نہ توُں
نجمی دِل دیاں گھنڈاں کھولھ

مُکن تے نہ آوے ہُن تے ایہہ دردیلا موسم
کِنا چر کوئی لاوے ایتھے دسّو زخم تے مرہم

کچّی رُتّے باگیں جا کے جیہڑا لُٹ مچاوے
اُس توں وڈا کون لٹیرا کیہڑا ودھ کے ظالم

تیری یاد اَج سجناں مَیں تے اِلبراں اتھرو کیراں
جسراں رات نوں اُترے باگیں پھُلاں اُتے شبنم

ایہناں کولوں کاہدا اوہلا ایہہ نیں گھر دیاں کندھاں
ایہناں دے ای سانجھ سہارے مَیں جینا واں ہر دم

دونہہ پاسے دے دندے سجن تکھے کر کے رکھدا
وچوں جڑ ایہہ وڈھدا اُتوں آکھے تہاڈا خادم

اپنا اُلو سدھا کرنا اوہنے جسراں ہووے
ایسے صفت بنایا خورے اوہنوں ساڈا حاکم

حق دوجیاں دے کھوندا سبھ نال کردا دھکے شاہی
اپنی اس کرتوت تے اج تک ہویا نئیں اوہ نادم

اکھراں دی ایہہ کھیڈ نرالی جیہڑی روز میں ویکھاں
پچھ نہ کنی چبھدی اوندی پڑھنا واں جد کالم

کیہ ہویا جے نال مرے انصاف نئیں ہویا نجمی
میں سچا واں ایہہ گل جانے اُنج تے سارا عالم

پے گئی شام ایہہ لگا غم
توڑ نہیں چڑھیا کوئی وی کم

اک پلانگھ اے سورج دی
لنگھ جاوے دِن کرکے چھم

روح دی سستی سڑدی اے
کوئی تے آکھے کھُل جا سم

مارو مار غریبی نوں
حالے اس وِچ ہے وے دم

دُکھ دا جھکّھڑ جُھلیا اے
سینہ سڑدا اکھیّاں نم

عشق دے روپ اوّلے نیں
پیوے زہر لہاوے چم

پھول کے کھاتہ دِل دا ہُن
تک لے اس دا توں دم خم

جس پل تینوں یاد کراں
دُکھ دی لہر وی جاوے تھم

غم دے بدّل چھائے نیں
وسنّ ہنجو چھم چھم چھم

جد وی مُکھ وکھاوے ہُمھ
دِل نوں آ ہتھ پاوے ہُمھ

ڈنگے آن کے ساہواں نوں
پکّے پیر جماوے ہُمھ

وائ ہوئی اے ویکھو بند
اندر وڑدا آوے ہُمھ

دو گھڑیاں وِچ سبھے کُجھ
رِڈھا پکّا جاوے ہُمھ

پُھلاّں جٹیاں لوکاں دے
متھے تسکناں پاوے ہُمھ

ٹِک کے ایہہ نئیں دیندا بہن
اندر باہر نچاوے ہُمھ

اے سبھی کمرے وِچ سکون
باہر تے وڈھ وڈھ کھاوے ہُمھ

تو دِیوے دی کنبدی لَو ہَی
ہُن تے سانجھ مُکاوے ہُمھ

بھوں پچوں آوے ساڈے کول
نجمیؔ نت ستاوے ہُمھ

ولدے جائیے چار چفیرے کندھاں اُچیاں اُچیاں
لبھ نہ جاون کدھرے تھلّے دُھپّاں اُچیاں اُچیاں

بے ترتیبی رچ وَس گئی اے ساڈے اندر ایسراں
ویہڑیوں کولوں رکھیے ہُن تے گلیاں اُچیاں اُچیاں

عملاں والا کورا ورقہ اک نئیں بھریا ساتھوں
دھون اکڑا کے کرئیے فِروی گلاں اُچیاں اُچیاں

اپنی ذات دے آل دوالے ہر دم گھُمدے رہیے
کھیسے بھاویں خالی نیں پر سوچاں اُچیاں اُچیاں

ہُن تے دِل دی مرضی ایہہ پئی جنگل ڈیرے لائیے
شہراں دے وِچ رہ گئیاں نیں چیکاں اُچیاں اُچیاں

جیوندے جی تے سار نئیں لیندے پر کیوں خورے لوکی
مرنوں پچھے پئے بنواندے قوراں اُچیاں اُچیاں

کِنتے لشکر ٹُورے کوئی نئیں منزل اُتّے پجیا
راہواں دے وِچ اُڈدیاں رہیاں دھوڑاں اُچیاں اُچیاں

وِچ فضا دے خوشیاں مانن ہر خطرے نوں بُھل کے
میرے توں تے چنگیاں ایہو ڈاراں اُچیاں اُچیاں

بھیڑے کم دی راکھی کرنا جنہاں دا اے شیوہ
اوہ وی ہر تے بنھ دے نجمی پگاں اُچیاں اُچیاں

دِل دا کعبہ رکنج بچاواں
تن وستی وِچ پھرن بلاواں

سُکھ پروہنا بن کے آیا
اِس نوں کتھے دس بٹھاواں

سڑدے بُلھاں نوں چین آوے
لیندے سجناں دا جد ناواں

یاداں دے چنگیاڑے ساڑن
ٹُٹے دِل نوں جد سمجھاواں

وہماں والے تھل دے اندر
کنج یقین دا بُوٹا لاواں

لیراں لیراں جھولی ہوئی
پُھل اتبار دے کتھے پاواں

ریجھاں والا جگدا دیوا
ہتھیں دسّو کنج بُجھاواں

ماڑے اُتے ہل میں پھیراں
تگڑے ساہمنے میں گھبراواں

نجمی ورگے مونہہ پھٹ تھیں میں
کاہنوں دسّو متھا لاواں

رنگ خوشیاں دے جھولی پاون ٹُریا واں
صحراواں وِچ پُھل اُگاون ٹُریا واں

جنھے میںنوں چاہیا سبھ توں پہلاں سی
اوہدا ہن مَیں کھوج لگاون ٹُریا واں

مکر فریب دے جنھے جھیڑے کھلرے نیں
اوہناں تائیں مار مُکاون ٹُریا واں

جیہڑا وِنھے آکے میرے جُثّے نُوں
اوہو تیر میں ہک وِچ کھاون ٹُریا واں

سر تے چُک کے پیار دی کھاری ویکھ لئو و
سجناں دا مَیں درد ونڈاون ٹُریا واں

رُتاں وِچ تبدیلی اوڑک آوے گی
رنگلی رُت دا کھوج لگاون ٹُریا واں

دوجیاں وِچوں جیہڑے کیڑے کڈھدے نیں
اوہناں نوں وی کجھ سمجھاون ٹُریا واں

غم دے کنڈے چُگنے جنھی ہمت سی
ہُن خوشیاں دی خیر لیاون ٹُریا واں

جنھے نجمی پیار دے خواب دکھائے سن
مَیں اوہ رُسیا یار مناون ٹُریا واں

مُورت ذہن بنائی اکھاں پھڑکن لگیاں
یاد سجن دی آئی تاراں کھڑکن لگیاں

میری وگدی رَت تے جیہدا دِل نئیں جھریا
اوہنوں ڈِگیا ویکھ کے ساہواں اڑکن لگیاں

دُکھ تے بیٹھیاں سِتیاں جد وی سریاں چُکیاں
نھیرے دے وِچ سہمیاں چڑیاں پھڑکن لگیاں

پُھلاں دے نال مَیں تے جد وی پیار جتایا
میرے چار چفیرے اگاں بھڑکن لگیاں

جنھاں دے نال پیار دی سانجھ ودھائی سی مَیں
اکھیاں دے وِچ اوہو شکلاں اڑکن لگیاں

اگ ورہی تے ساکت ہویاں سبھ دیاں نبضاں
رُت بھری تے اوہو نبضاں دھڑکن لگیاں

گل گل تے پئے آن ابالے لوکاں نوں ہُن
وِچ دماغاں جیویں ہانڈیاں گھڑکن لگیاں

میرے دِل دے زخماں نیں جد رولا پایا
ذہن چبارے آکے بجلیاں کڑکن لگیاں

بے تقصیرا تکیا جد مَیں سولی چڑھدا
ہنجوآں دے نال بھریاں اکھاں سڑکن لگیاں

بیٹھا ویلے دے کھنب نوچاں
سمجھ نہ آوے کیہ میں سوچاں

ہسٹر اندر ودھدا جاوے
اپنے دِل نوں پیا دبوچاں

کول نہئیں عملاں والی گاچی
پھٹی جند دی کیویں پوچاں

پُٹھے سِدّھے پینڈے کر کے
پیراں نوں ہُن آیاں موچاں

دین دی خدمت کرن چ اُچّا
کیتا اپنا نام بلوچاں

میرے سر توں لنگھ جاندی اے
تیری گل ویں کیویں بھوچاں

کم ہوندے بس اوہناں دے نیں
کول نیں جیہناں دے اپروچاں

جتنا کم کھڈاری دا اے
داؑ ای دسنے ہوندے کوچاں

ودھدی جاوے کالک دِل تے
نجمیؔ ایہنوں رگڑ کھروچاں

پیار دے ذائقے مَیں تے سارے ویکھے نیں
موسم سبھے ہولے بھارے ویکھے نیں

تیری تاہنگ اچ گُلشن گُلشن پھریا واں
مَیں گلشن دے سبھ لشکارے ویکھے نیں

واُواں آباں رنگاں بھریاں میرے کول
تتے ٹھنڈے خوب نظارے ویکھے نیں

ڈالی ڈالی گیت میں گائے پُھلاں نال
مَیں پُھلاں دے سارے کالے ویکھے نیں

اپنے من دی دُنیا آپ مَیں بدلی اے
طوفاناں دے کِنّے دھارے ویکھے نیں

پنڈ بنھ کے سِتے کوئی وی بیٹھا دِسیا نئیں
ہر تھاں ای مَیں پئے کھلارے ویکھے نیں

کئیاں دے گھر کھیہہ پئی اُڈدی دِسدی اے
کئیاں دے مَیں میحل چبارے ویکھے نیں

تیریاں یاداں جیہڑے آن وکھائے سی
مَیں اوہ سارے منظر پیارے ویکھے نیں

اُس تھیں ودعیا ہون دا منظر دساں کیہ
اوہدی اکھ اتے چمکدے تارے ویکھے نیں

اپنی سیت مٹاندے ہیں ایہہ کلیاں رہ کے ٹھرڈے نیں
چارہ گر توں خورے کاہنوں اج ڈے لوکی ڈردے نیں

دنداں ڈے نال کھولن اوہو ہتھاں دیاں دِتیاں نوں
سوچ سمجھ توں کم نئیں لیندے جو چترائیاں کردے نیں

دُکھاں والی کالی رات نے البسراں سانوں چنڈ یا لے
کھرڈے کھرڈے اوہ وی کوندے جیہڑے ساڈے گھرڈے نیں

سونے دے نال ٹانکے پتھر لوکی جاَ نال ویہندے جے
سانجھ سہارے جس دے چنکے اوہو عیشاں کرڈے نیں

وکھرا نہ اکھواویں سجناں توں دُنیا دے نال ٹُریں
شوق اوّلے پالن والے وقت توں پہلاں مردے نیں

دُنیا اِک دریا اے وگدا بندے وِچ نیں پتھراں وانگ
سبھ طوفانی لہراں نوں جو اپنی ہِک تے جردے نیں

اُچّے میحلیں سوون والیو، تھلّے آکے ویکھ لوؤ
فٹ پاتھاں تے سُتّے ہوئے کِنّے بے گھر ٹھردے نیں

اس دھرتی دے بھاگ نیں سُتّے ایسے لئی انج ہوندا اے
جیہڑے حاکم بن دے ایتھے اپنے کھیسے بھردے نیں

اپنی منجی ہیٹھاں نجمیؔ ڈانگ کدی نہ پھیرن لوک
دوجیاں دی پر نیّت اُتّے ہر دم اُنگلاں دھردے نیں

جادو کیتا خوش گفتاراں
دھرتی ویکھے پیار بہاراں

موسم کٹھیاں رہن دے آئے
میں وی سانجھ دی کندھ اُساراں

بُلھاں اُتے ہاسے چمکے
چوڑے دِتیاں نیں چھنکاراں

مُڑ اتبار گواچے لبھے
برچھیاں جیون وِچ مہکاراں

بُوہے شوق دے کھل گئے سارے
وِچ لگ پیاں دِل دیاں تاراں

یار دے ہتھ نیں ڈوراں سبھے
راہ دیوے یا کرے دیواراں

اُچا ہووے دیس دا ناواں
ایہدے تے نت رہن بہاراں

پھل سوچاں دے ٹہکن لگ پئے
رونق ہو گئی وِچ گلزاراں

اج اسے نجمی بچنا اوکھا
اُٹھیاں تکھیاں تیز کٹاراں

لوکی جذبے سولی ٹنگدے مَیں ویکھے نیں
منصف ایتھے رشوت منگدے مَیں ویکھے نیں

مانگت وی اک پیشہ بنیا کیہ ہُن کریئے
ہٹے کٹے لوک وی منگدے مَیں ویکھے نیں

کون اے جیہڑا توڑے ظالم ہتھاں نوں ہُن
حق والے وی ایتھے سنگدے مَیں ویکھے نیں

لوبھ ہوس نے کھوہ لیا پیار وطیرہ سبھ توں
بھانبڑ بلدے تھاں تھاں جنگدے مَیں ویکھے نیں

ایویں تے نئیں لوکی ڈر دے رسیاں کولوں
سپ رسیاں دے بن کے ڈنگدے مَیں ویکھے نیں

اوہدی اک نئیں منّی کیتی اپنی مرضی
ٹوٹے کر کے اوہدی ونگ دے مَیں ویکھے نیں

اپنے سچیّاں ہون دیاں جو قسماں کھاندے
وڈیاں لے کے ہتھ اوہ رنگ دے مَیں ویکھے نیں

چونکاں وچ کھلوتے مُنڈے پینٹاں پا کے
کُڑیاں ولیں ویکھ کے کھنگدے مَیں ویکھے نیں

سارے نئیں اک جیسے ہوندے نجمی یارا
چنگے لوک بتھیرے جھنگ دے مَیں ویکھے نیں

پیار دے پُھل مُسکائے نیں
سجناں درد ونڈائے نیں

پلکاں بُجھیاں بُجھیاں نیں
شکوے مونہہ تے آئے نیں

وعدے تے آ کریئے کھاں
وعدے کسے نبھائے نیں

جنھوں ویکھ کے جیوندے ساں
اوہنے روسے پائے نیں

ڈِل وِچ ہوس اے دولت دی
صابر ناں رکھوائے نیں

ہور وی بھڑکی لائی اے
بدّل دے اس سائے نیں

میری یاد دے شیشے توں
نقش ترے دھندلائے نیں

جھوٹھے چودھر لے بیٹھے
سادھو چور اکھوائے نیں

منصب نجمیؔ وڈے سن
بندے چھوٹے لائے نیں

اگ نفرت دی چار چفیرے اس وچ سڑدا کیہڑا نئیں
جنگ غربت دی اندر باہر اس نال لڑدا کیہڑا نئیں

جیکر تہاڈا اذن ملے تے اک گل تہانوں آکھاں میں
پُھل مِلن تے اوہناں نوں فر ہس ہس پھڑدا کیہڑا نئیں

لوڑاں دا اک ہڑھ اے جیہڑا پتھر سبھ اُٹھاندا اے
علم حیاتی مُفت جے لبھے گھر نوں کھڑدا کیہڑا نئیں

میری کھوٹی قسمت دے وچ پیار ترا نئیں لکھیا سی
دسّو ہیرا لبھ جاوے تے تاج اچ جڑدا کیہڑا نئیں

جنّھے ساہ مَیں لے کے آیا اوہ تے پورے کرنے نیں
ہر اک شے وے فانی ایتھے پتّر جھڑدا کیہڑا نئیں

تھاں تھاں کنڈے کھلرے نیں مکّاری عیّاری دے
لوکی پلّے لکھ بچاون اس نال اڑدا کیہڑا نئیں

کوئی ہووے گا جیہڑا حق سچ اپنے سرتے لیندا اے
دوجیاں دے سر اپنے اوگن ایتھے مڑدا کیہڑا نئیں

سچ توں لوکی دُور پئے ہوون ہر پاسے ایہہ ویکھ رہیاں
چلن جیکر جھوٹھ بہانے تے فر گھڑدا کیہڑا نئیں

پیار دا موسم تکیاں مینوں مُدّت ہوگئی اے
ویر کرودھ نفرت وِچّوں ایدھر وڑدا کیہڑا نئیں

زہر جو پلاوے مینوں
یار اوہو بھاوے مینوں

اوہدے اُتے مراں جیہڑا
لارے نت لاوے مینوں

دُکھ کیہدے اگّے پھولاں
ایہو دُکھ کھاوے مینوں

چیترے دا پل پل
ڈنگ ڈنگ جاوے مینوں

یار میرے کول کھڑا
ہتھ نہ پھڑاوے مینوں

بلدی تے تیل پاوے
بڑا ای ستاوے مینوں

ڈھیر کرے جتاں اوہ
دندچہ وکھاوے مینوں

ہر ویلے نواں دُکھ
آکے جگاوے مینوں

آپ مہارا جیہڑا
کیہ سمجھاوے مینوں

اپنی گل تے لوک اڑے نیں
خورے کتھوں سبق پڑھے نیں

ڈانواں ڈول جو پھردے پئے نیں
ویکھو بہندے کس دھڑے نیں

سوہن دیاں کیہ گلاں چھوہیے
پھلاں نال ایہہ ہتھ سڑے نیں

کجھ نظراں دے تیر نیں کھبے
کجھ زلفاں دے ناگ لڑے نیں

پورا بھاویں اک نئیں کیتا
وعدے کیتے اوس بڑے نیں

سانجھ مروت جد دی مکی
غم دے دریا گل چڑھے نیں

جیہڑے جھوٹھ نوں سچ بناون
ایتھے انج دے لوک بڑے نیں

شمع اُتے جان سو واری
پروانے دے پر جھڑے نیں

تھوڑے نجمی ہوراں آنا
سجن راہواں مل کھڑے نیں

مَیں خوشیاں نوں لبھناں خورے کیہڑے تھوہ وِچ رُڑھیاں نیں
سبھ دے حِصّے آندیاں نئیں ایہہ تے قسمت پُڑیاں نیں

ویر کرودھ نفرت نوں تے سانبھ سانبھ کے رکھدے آں
اُلفت چاہت پیار جتیاں سبھ شیواں ساتھوں رڑھیاں نیں

ویچ کے اپنا اپنا سودا سارے ٹُردے جاون پئے
میریاں سدھراں اوڑک نوں میرے ول ای مُڑیاں نیں

توں رُسیا تے انج لگّا جیوں جان جسم چوں جاندی اے
وس لایا پر ٹُٹیاں سانجھاں مُڑ کے مول نہ جڑیاں نیں

لگدا میرے لیکھاں دے وِچ ربّ نے خوشیاں لِکھیاں نئیں
ایسے لئی تے میرے کولوں ہو کے واپس مُڑیاں نیں

پیار دے بول وی بولن لگیاں دسّو کوئی گل لگدا اے
پر ایہہ شیئواں ساڈے کول تے لگدا تھوڑیاں نیں

ایہناں دے وچ سانجھ دا مینوں کوئی وی رشتہ دسدا نئیں
اپنے اپنے مطلب دے لئی ایہہ سبھ کندھاں جُڑیاں نیں

اپنی اپنی دوناں ویکھو کنج شناخت بدلی اے
تکدے رہو پر پتہ نہ لگے منڈے نیں کے کُڑیاں نیں

اساں کہہ دینا نجمیؔ یارا اون والیاں نسلاں نوں
ساڈے کول تے۔ اپنی لئی دی پیار تے خوشیاں تھوڑیاں نیں

ہمّت نال سی مارے بنھ
ہمدردی نے توڑے بنھ

مرزے یار دی بکّی نوں
اپنے دل دی گُھٹّے بنھ

صبر رضا جے چُھٹ جاوے
ٹُٹ جاندے فر سارے بنھ

جے کر پینا خالص دُدھ
فیر لویری بوہے بنھ

فطرت اوہدی طوطے وانگ
بھاویں پیار دے رسّے بنھ

انج نہ کر توں بسمل یار
دُکھ نہ ساڈے پلّے بنھ

اوہ تے عابد تیرے نئیں
مارن جیہڑے کچّے بنھ

اوہ قسمت ہتّے شاکر نیں
جیہڑے مار کے بیٹھے بنھ

نجمیؔ اپنے محسن نوں
دل دے بندی خانے بنھ

ہر اک اکھ آوارہ کیوں اے ایہہ وی سوچو
بن دا پھُل شرارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

نسدا جاوے اتھے واُ ایہہ توڑ کے راساں
بندہ آپ مہارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

کیہڑی گلوں ہوئے ساڈے پند لمیرے
ٹُٹیا آس دا تارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

اوہنوں کیہڑے پَر لگے سرخاباں دے نیں
جھوٹھا سچ توں بھارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

بے حِسّی کیوں دسّو دِل تے راج اے کردی
چاہت وِچ خسارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

آ کے کملے رنداں تائیں کیوں ترسائے
رُت ایہہ لاندی لارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

کسے دا ویلا سجّن نئیں ایہہ سارے آکھن
ویلا بے اتبارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

کاہدے لئی ایہہ بندہ اینے پاپڑ ویلے
پایا اِنج کھلارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

اکھ چُرا کے نجمیؔ توں اوہ لنگھ جاندا اے
فر وی لگدا پیارا کیوں اے ایہہ وی سوچو

تھوڑی تھوڑی پیار دی سجناں کٹھیّ کر لے لو
اس وِچ اپنی چاہت دے توں ہنجو ہار پرو

اوہناں نال یرانہ کیہ جو بُوہنے لیندے ڈھو
اوہناں دے دوستانے کیہ جنھاں وِچ لے بو

جیہڑی مَیں سمجھائی تینوں من لے توں اوہ گل
اوہ تے کافر ہویا اے پر توں نہ کافر ہو

کِنّی وار مَیں لِکھ لِکھ ڈھایا اوہدا پیارا ناں
آئی نئیں پر اوہدے وِتوں یاداں دی خوشبو

میتھوں ایسراں وکھرا ہو کے تینوں لبھنا کیہ
میرے نال توں رل کے آہن چانن راتے رو

دُکھ دا ساتھی بن کے کوئی نئیں ٹُریا میرے نال
خوشیاں مینوں ملیاں نئیں مَیں دُکھ ای لِتے ڈھو

گل سرے توں چاہڑدے ایہنوں ادھوائے نہ چھڈ
اوہو یار ای پیارا لگدا توڑ نبھاوے جو

مَیں سوچاں نوں آکھ رہیا واں تسیں نہ پاؤ جھل
میرے کول نہ آؤ مینوں تارے گنن دیو

اوہدے دِل توں لہہ نہ جاویں ویکھیں کدھرے توں
اوہدے کول نہ ایناں جا کے بجھیتی یار گھلو

دُشمن مل کے بیٹھے راہ
سجن ساڈی تکدے راہ

قدم قدم تے رُکنا پئے
جد گلشن دی چلیے راہ

اوہناں نوں سمجھائیے کیہ
جاون جیہڑے پُٹھے راہ

دُھپّاں دے وچ سڑدا رُکھ
بارش دی ہُن ویکھے راہ

یاراں نوں ایہہ نئیں توفیق
پاون سانوں سِدّھے راہ

اوہناں نوں توں کجھ نہ کہہ
جیہڑے اپنی لگے راہ

میرے کول کھلوندے نئیں
سارے اپنی لیندے راہ

کنتی کٹ کے جاندے لنگھ
اج نئیں لوئی منگدے راہ

جنھوں نجمی حق دی بھال
اوہدے ضامن سبھے راہ

جیویں نہ ہووے بوہتیاں کمّاں دا فائدہ
ایسے طراں نئیں ہووندا لشکاں دا فائدہ

وڈا سی مونہہ جدوں کدی مینوں سی ملدیاں
ہُن آ گیا اے ساہمنے جھڑکاں دا فائدہ

بے شک ایہہ میرے نال ای رہندے نیں ہر گھڑی
ویلے تے کم نہ آئے تے سجناں دا فائدہ

نھیرا جے میرے گھر دا ای ہویا نہ دُور تے
مینوں بھلا کیہ چن دیاں کرناں دا فائدہ

منزل تے پہنچ کے ای ایہہ آندا خیال اے
رستے وچ تیز کیتیاں قدماں دا فائدہ

جس دن سفر تے نکلیا کیتی مسافرت
تیری نظر چ آوے گا رُکھاں دا فائدہ

وسّے نہ لوڑ ویلے جے دسّو بھلا تسیں
سانوں کیہ سر تے چھا گئے بدلاں دا فائدہ

جیکر ایہہ ساڈے گھر دی راکھی نہ کر سکن
فیر کیہ توں دس اُساریاں کندھاں دا فائدہ

جیہڑے نہیں دل دی تار نوں جا کے ہلاوندے
بخمیؔ بھلا کیہ انج دیاں شعراں دا فائدہ

مار گئی اک گل نِکی جئی
لے گئی روہڑ کے چھل نِکّی جئی

سارا جُثّہ نال اے میرے
اک شے اوہدے ول نِکّی جئی

مت لینے دے دینے پے جان
چال اوہدے نال چل نِکّی جئی

دِل نوں ڈک کے رکھیا سی پر
سدھر گئی لے پل نِکّی جئی

سُکھ مانے ای جس دھرتی تے
اوس لئی اوکڑ جھَل نکّی جنّی

دکھ دریا تے گل چڑھے سن
کیہ کردی دس ٹھل نکّی جنّی

مِٹھّے مِٹھّے پھَل ایہہ پیارے
دیندی سانوں وَل نکّی جنّی

کیس جدوں وی پھڑیا جاوے
دیندے مچھّی تل نکّی جنّی

چھڈ دے نجمی ساری دُنیا
پیار دی نگری مل نکّی جنّی

ہتھ جدوں وی ایتھے دولت بدلے گی
میرے دیس دی اوہدوں قسمت بدلے گی

پیار دا چانن جس دن ایتھے کھلرے گا
ساڈے مکھ دی اوہدوں رنگت بدلے گی

شاہیں جے پچھتائیے دن دیاں کماں تے
روگ مٹن گے کجھ تے صورت بدلے گی

اکھیاں نوں جد تو لبھی سچائی دی
فر ایہناں دی ساری حیرت بدلے گی

جس دِن اپنا ودھ کے توں حق کھوویں گا
تیری قسمت اُس دن قدرت بدلے گی

کیہڑی شہہ تے میری میری کرنا ایں
کسراں دس ایہہ تیری عادت بدلے گی

دل کعبہ جد پیار دے نال سجاواں گے
ودھ جاوے گی عزّت، حرمت بدلے گی

اِکو جئی جد سبھ وِچ چاہت ونڈاں گے
ساڈی حالت فیر محبّت بدلے گی

جد توں نجمیؔ اپنی ذات پچھانے گا
اودوں ای فر تیری حالت بدلے گی

مِل جاوے جے دِل نوں چاہت فِر نئیں دُنیا بھیڑی
دے جاوے جے یاری راحت فِر نئیں دُنیا بھیڑی

سانجھ سہارے مِل جاون تے دُور ہنیرے ہوندے
اپنے جے نہ کرن بغاوت فِر نئیں دُنیا بھیڑی

بُھکھا کوئی نہ سوں وے ایتھے رجیا کوئی نہ رووے
ایسراں دی جے ہووے حالت فِر نئیں دُنیا بھیڑی

سارے گونگے بولن ایتھے سارے انھے ویکھن
مِل جاوے جے اپنی طاقت فِر نئیں دُنیا بھیڑی

دامن وِچ شرارے ہوون بھاویں پُھل مہکدے
سِپے جاوے جے فکر دی عادت فرنیئیں دُنیا بھیڑی

سارے لوکی رل مِل ایتھے خوشبوواں ورتاون
کڈھ دیون جے دِل چوں نفرت فرنیئیں دُنیا بھیڑی

سُکھ دیاں سانجھاں پاون سارے دُکھ وِچ لین اے ساراں
مُک جاوے جے ایتھوں غربت فرنیئیں دُنیا بھیڑی

سوہل سویرا ہووے ہر تھاں دُور ہنیرے ہوون
سُفنے جے کر بنن حقیقت فرنیئیں دُنیا بھیڑی

لوڑ پوے تے نجمیؔ دِل دی پیاس بُجھاون خاطر
لبھ جاوے جے پیار دا امرت فرنیئیں دُنیا بھیڑی

رُتاں دے ہُن ڈنگ میں کھاواں جی کردا اے
دریا کنڈے بہہ کے گاواں جی کردا اے

اپنے ٹھنڈے لیکھاں نوں مَیں نگھ پُچاواں
دِل دے جنگل وِچ اگ لاواں جی کردا اے

دھوڑ غماں دی ہولی ہولی بہہ جائے ساری
کوسے اتھرو انج وگاواں جی کردا اے

اَکھ دی نگری دیوا بن کے جگدا راں مَیں
ہر اتھے لئی اکھ بن جاواں جی کردا اے

لوبھ توں ہر دم پاک رہوے ایہہ پیار مرا ہن
اکھڑن میریاں انج ای ساہواں جی کردا اے

پیار خلوص دی واء نوں جتھے ڈکیا لوکاں
اوتھے اوتھے سنھ میں لاواں جی کردا اے

سفنے ہوون رنگ برنگے رنگ بھریاں تعبیراں
ویکھاں ہر دم شوخ اداواں جی کردا اے

بھلاں اُس نوں چونبڑ لاواں چھیڑ دیاں میں
رُس جاوے تے فر مناواں جی کردا اے

کُھلے رکھاں ہر دم نجمی سانجھ دے بوہے
ایہہ مندراں وچ ٹل وجاواں جی کردا اے

جیہدے ہوون مندے کالے
اوہدے مِٹھے بول وی کھالے

اوہدے لئی سبھ رستے روشن
جیہدی اکھ وِچ چمکن تارے

اوہنوں ای بس اصلی لبھدی
پیون لئی جو آپ نتارے

پیار دی خوشبو کنج اوہ پاون
جنھاں دِل دے بوہے مارے

رونا وی فر لذت دیندا
روئیے جے کر رب دربارے

اوہ دریا دا حال کیہ جانن
ترُدے جیہڑے نال کنارے

پہلے دھندے مُک جاون تے
سجناں پائیے ہور کھلارے

اُتوں بھولا، وِچوں کھچرا
مینوں شیشے وِچ اُتارے

نجمیؔ حال کیہ دسے اپنا
گن گن تارے رات گذارے

اپنی وِچ حیاتی مَیں تے نھیرے گھُلدے ویکھے
جد وی دیوا بال کے بیٹھا جھکھڑ جھُلدے ویکھے

سبز سویرا اوندا ویکھ کے ہاسے سی جو ہسدی
اوسے اکھ چوں اج مَیں سجناں ہنجو ڈھلدے ویکھے

کہندے سن پئی تارے چمکے رستہ دسن والے
نظراں چُک کے تکیا تے اوہ راہ وِچ رُلدے ویکھے

جنھاں دیاں بنیاداں نوں پکیاں کیتا ، ہتھیں
زر دی تکڑی دے وِچ مَیں تے اوہ وی تُلدے ویکھے

جیہڑے کھیت دا اپنے ولّوں کل نے کم نئیں پایا
دِن چڑھیا تے نویں سیاپے اوتھے پھُلدے ویکھے

دُکھّاں نیں ایہہ حال اے کیتا اج دے دور دے اندر
اُتوّں لوکی کھاندے پیندے وِچّوں گھُلدے ویکھے

وانگ شکاری دانہ سُٹیا جنھّے بچھا ہی لا کے
اوہدے لئی نیں سارے بُوہے آپے کھُلدے ویکھے

موہنہ دے سبھ ملاحظے ہوندے اساں تے ایہو تکیا
اکھّ توں جیہڑے اوہلے ہوئے دِلوں وی بھُلدے ویکھے

کوئی کوئی ہوندا جیہڑا پڑھدا حرفاں نوں گوہ کرکے
بوہتے لوک نیں نجمیؔ جیہڑے ورقے تھُلدے ویکھے

پا کے لیڑے رنگ برنگے
لوکی لگدے فروی ننگے

میری گل نوں زندن والے
اوہدے اگے بن گئے بجنگے

پہلاں دُکھ دے ہوئے سی کٹے
ہُن اوسے توں چھاں بیا منگے

قید نہ رکھے اوہنوں آکھو
مینوں پھڑ کے سولی ٹنگے

جس توں منزل ہووے اوہلے
رستہ اوہنوں کیوں نہ ڈنگے

میریاں لوڑاں ظلم کمایا
کئیاں انج ای ہتھ نیں رنگے

عشق دی اگ وچ میں سڑنا واں
ہمت میری وانگ پتنگے

بد نیت سر پڑنے ڈِگدے
اکھواندے نیں چور لفنگے

اُنج تے نچدا محفل محفل
نجمی کولوں پر اوہ سنگے

پکدا سجنو پھل پیار دا سبھے سبھے
گوڑا ہوندا رنگ اتبار دا سبھے سبھے

ایویں نہ توں سُفنے تکیں رنگ برنگے
قرب کریں توں حاصل یار دا سبھے سبھے

عشق دے تھل وچ اتھے واُ نہ نسیا جاویں
قد ودھاویں اپنے پیار دا سبھے سبھے

توڑ نہ دیویں سجرے ہاسے دل چندرے دے
چڑھدا ہوندا رنگ بہار دا سبھے سبھے

بولی مارے یار مرے دل زخمی کیتا
زخم بھرے گا ہُن اس وار دا سبھے سبھے

سر تے آیا ہولی ہولی صدق دا سورج
سایہ گھٹیا شک دیوار دا سبھے سبھے

کجھ سجناں دا رُوپ وٹا کے سُکھ دا چانن
تیچھے آوے واجاں مار دا سبھے سبھے

او ہو ای اس دُنیا دے وِچ سوبھا کھٹدا
خدمت دا جو میجل اُساردا سبھے سبھے

سجناں نوں سنگیت سُنا دے نجمی یارا
اج نے اپنے دِل دی تار دا سبھے سبھے

ڈُبیا آن کنارے تے
وِسیا جھوٹھے لارے تے

دُنیا جیویں منظر اِک
لگی اکھ نظارے تے

بالاں وانگوں سوچ مری
چڑھدی ویکھ چبارے تے

جھوٹھی پر ہیا بیٹھی اے
ہونا ظلم وچارے تے

بھیت دلاں دے کھلرے نیں
جھانجر دے چھنکارے تے

گل گلاواں پا بیٹھا
ہاں دے اک اشارے تے

مینوں وحشت ہوندی اے
اوہدے ہر اک کارے تے

مُڑ مُڑ مینہہ پیا وسدا اے
میرے چوندے ڈھارے تے

اکھیاں وِچ حیرانی اے
تیرے ایس کھلارے تے

آلا بھولا سچ اک پاسے جھوٹھ وپاری اک پاسے
دِل تھیں مِلنا اک پاسے تے دُنیا چاری اک پاسے

ظاہری حالت ویکھ کے میری میتھوں دُور نہ ہوویں توں
اکھ دی جھاتی چار چفیرے، دِل دی باری اک پاسے

چاچے، مامے ساک نیں سوہنے چنگے رشتے بہن بھرا
ممتا دی کوئی ریس نئیں اے دُنیا ساری اک پاسے

نظماں، غزلاں گیتاں دے سبھ شاعر سوہنے لگدے نیں
ہر اک دی اے اپنی تھاں پر نعت لکھاری اک پاسے

چھویاں بلماں تے شمشیراں اپنی تھاں تے زہری نیں
ہرنی ورگے نیناں دی پر پیار کٹاری اک پاسے

سوچ رہیا واں دوناں وچوں کیہڑی دھارن بھاری اے
اک پاسے نیں جتاں سبھے بازی ہاری اک پاسے

ہر شے دا مُل وکھرا سبھ نوں کسراں ساواں تولاں مَیں
بیٹھ رہیا واں ایسے لئی مَیں بُکّل ماری اک پاسے

رُوپ تے ہور وی سوہنے نیں پر رُوپ سلکھنا تیرا اے
ملنا گلنا سبھ نال واں پر یار دی یاری اک پاسے

کئی ان دیکھے جذبے دل وچ آ کے خوشیاں ونڈدے نیں
سبھ دی تھاں اے اپنی تھاں پر پیار اُڈاری اک پاسے

تیری یاد اج اتھرو اکھیاں بھر کے نِکلے
ڈکیا کِنّا اوڑک دھکا کر کے نِکلے

میری ہر دم ایہو مرضی ایہو مَنتا
میرے دِل چوں یاد سجّن دی مر کے نِکلے

کاہدے لئی ایہہ آئے چھڈ کے گُلّی کوٹھا
اپنیاں لوڑاں تھوڑاں توں ایہہ ہر کے نِکلے

آؤ دساں اج حیاتی کیویں گذرے
جیہڑا ساہ دی نِکلے ہک چوں کھڑکے نِکلے

کوئی نہ آیا جیہڑا دردی بن کے ساڈا
اُلفت والی کھاری ہسر تے دھر کے نکلے

تھوڑے اُتے اج قناعت کیہڑا کردا
جیہدا ہتھ وی پیندا دونے کر کے نکلے

اہر کہانی اوہناں دی بس ایتھے ہوئی
پیار دے پتن جیہڑے لوکی تر کے نکلے

موسم دے ورتارے ہتے حیران نئیں ہوندے
رُتاں دی جو نرمی گرمی جر کے نکلے

روز دھماکے ہوون پاروں خوف مسلّط
جیہڑا نکلے نجمیؔ گھر چوں ڈر کے نکلے

اپنے لہو نال چانن کرئیے اسیں آں ہمتاں والے
ساڈا رستہ ڈک نئیں سکدے ایہہ رستے کنڈیالے

اوہناں چہرتے سانوں نئیں کجھ لُطف تُرن دا آندا
نال مشقت جنھاں چہر پیریں پین نہ چھالے

مَیں اشرف مخلوقاں دے وچ مینوں کیہڑا چھوہے
جگمگ جگمگ ہوندی جیہڑی میرے نور دے ہالے

میرا مان ودھاون اج وی میریاں تیز اڑاناں
جھنڈے اپنی عظمت دے ہیں دل اسمان اُچھالے

چوندے ڈھارے ہِلّیے جاندے کدی نئیں نعرے لا کے
خالی خولی نعرے لانے ہوندے بہت سکھالے

پچھتاوے دے وس جو پاون دیون غم دا جھورا
بندہ اپنے دِل دے اندر ایسے روگ نہ پالے

اک گل تہانوں مَیں سمجھاواں پتّاں بھار نہ ٹُرنا
مونہہ پرنے اوہ ڈِگیا جیہڑا پے گیا اِنج دی چالے

مَیں تے اج تک کِینتے نئیں جے مجبوری دے سودے
مَیں نئیں بوہتے پیر پسارے ویکھ کے آل دوالے

ٹُٹ جاون جے سانجھاں تے فِر اُس تے جُھرنا کاہدا
اوہ پاگل نیں جنہاں تُجھی ٹُٹّے تیر سنبھالے

کجھ لوکاں نوں روڑ سمجھ کے چھنڈیا اے
انساناں نیں انساناں نوں ونڈیا اے

خون دا رشتہ لگیا کچا دھاگا اج
کم نئیں آیا کنی واری گنڈیا اے

کیہڑی گل تے تیری میری کرنا ایں
تیرا میرا دس کجھ سجناں ونڈیا اے

جنہاں اُتے مان ودھیرا کردا سی
کیہ دساں میں اوہناں گھر گھر بھنڈیا اے

جیہڑا ہتھیں چڑھیا ایس زمانے دے
ایہنے رل کے اوہنوں چنگا چنڈیا اے

جس دا میری ذات دے نال تعلق نئیں
اوہ الزام وی میرے سر ای منڈیا اے

ماڑے لوک شناخت اپنی بھل گئے نیں
غربت نے کجھ ایسراں پنڈا پھنڈیا اے

چنگے بھیڑے دونویں طبقے وہناں واں
ہر اک نے کم اپنا اپنا ونڈیا اے

میری محنت ایسا نجمیؔ لیہڑا سی
غیر دوالے پے کے جیہڑا ہنڈیا اے

اوہو اپنا روگ سناوے جیہڑا لنگھے
دُکھاں والا زہر پیاوے جیہڑا لنگھے

کیوں پُھٹن ایتھے پیار دے چشمے دسّو
ستھرے پانی نوں گدلاوے جیہڑا لنگھے

تار دلاں دے ڈھولے ماہیے کیوں چھیڑن
دِل پنچھی نوں آ زخماوے جیہڑا لنگھے

میری چودھر چلّے ایہہ گل ہر کوئی چاہوے
اوہو دانا پیا اکھواوے جیہڑا لنگھے

اگ تے پانی پاندا اج نئیں دسدا کوئی
پانی دے وِچ اگ پیا لاوے جیہڑا لنگھے

آون والے ویلے دی جو سار نئیں لیندا
اس ویلے تے کنج پچھتاوے جیہڑا لنگھے

سُکھ دی دولت کل اوہ آپے ویکھ لوے گا
اک اک کنڈا چُگدا جاوے جیہڑا لنگھے

ویہندیاں ویہندیاں گلشن سارا مہک اُٹھے گا
پیار اپنے دے پھُل ورتاوے جیہڑا لنگھے

چانن ونڈے کوئی نہ اج تے ایتھے نجمی
روپ نگر تے دھوڑاں پاوے جیہڑا لنگھے

کِسے نئیں تینوں آکھے چُکنا جے توں ڈِگیا تھلّے
جیکر تیرے بھاگ سوّلے تیری بلّے بلّے

ماڑے نے جد ہاک سی ماری سبھ نے مونہہ پرتایا
بھج بھج جاندے ویکھے مَیں جد تگڑیاں سدّے گھلّے

بے قدری دے ہتھوں پکّا کوٹھا وی ڈھیہہ جاندا
کنیاں کو برساتاں اوڑک اپنی ہِک تے ٹھلّے

لوک آندے نیں موت ای آ کے سارے روگ مکاندی
مَیں وی تے ہُن ایسے لئی نیں موت دے رستے مَلّے

ایہہ نہ سوچیں دُور اے تیتھوں اوس کیہ تینوں کہنا
نکّی موٹی ہر شے روہڑے ہڑھ جد مارے ہلّے

اُڈدے بدّل، پُھل گلشن دے بُھل بیٹھی اے سارے
رنگلے سُفنے تکدی اکھّ نے دُکھ ہُن بنھ لئے پلّے

بُھکھ دا مسلہ سانجھا ساڈا دوناں دا پر سجناں
مَیں لبھنا واں ان تے پانی توں سونے دے چھلّے

کل دی گل نہیں کودا ٹُر گئے کل ہنڈاون والے
اج تے لوکی جی لیندے نیں رہ کے کلّے کلّے

اُنج تے نجمیؔ پیلی پیلی پُھل کپاہ دے ہسّن
اِس دا سُوتر کت لئے ایہہ ساڈی پیش نہ چلّے

جنھاں دیاں منگیے خیراں اوہ سانوں تڑفاندے
ساڈے سجن ساڈے پیار دا کیہ وکھو مُل پاندے

ایتھے کال محبتاں دا اے ہور نئیں گھاٹا کوئی
ایسے لئی تے اک دوجے توں دُور آں ہوندے جاندے

ساڈے تے وی پادے کجھ توں پیار سلوک دیاں کنیاں
جیہڑے بدل وسدے نئیں اوہ بوہتیاں اگاں لاندے

ایویں پیا توں لوکاں تائیں اپنی بیتا دسیں
اج تے لوکی چھریاں توں وی دِل دا کرُب لکاندے

کون کسے دی پکھ کردا اے ایہہ کم سوکھا نئیں جے
دأ لا کے تے اج دے لوکی دوجیاں دا حق کھاندے

مَیں رووں لئی روز دیہاڑے نویں بہانے لبھّاں
سُنیا بدّل وس جاون تے ہولے نیں ہو جاندے

سر چڑھ کے جو بولے جادو، اوہ وے خوش گفتاری
ایہدے اگے آ کے ویکھیا سارے سیس نواندے

اسیں تے سارے رسماں دے بیمار آں بن کے بیٹھے
سچ نال اکھّ ملاون توں بس ایسے لئی کتراندے

جنھاں نوں تے نجمیؔ اپنے دُکھ نیں لگدے پیارے
ہنجوآں اُتے ہاسیاں والا اوہ نئیں رنگ چڑھاندے

کون آہندا اے تیتھوں وکھ نیں میرے رستے
اوہو میرے جیہڑے سجناں تیرے رستے

لُٹّن آیا پیار لٹیرا سادھو بن کے
پیار نگر دے سارے ای اس گھیرے رستے

جیہڑا تینوں بھاوے تینوں اوس تے پائیے
ساتھوں دُور نیں جاندے یار بتھیرے رستے

پشلے پیریں ٹُریا چن تے کجھ لوکاں نیں
خوشیاں خوب منایاں مل کے نھیرے رستے

جیہڑا ٹکرے سانوں اوہ اُستاد ای ٹکرے
پا دیندا اے آ کے کسے لمیرے رستے

خیراں منگدے لوکی اپنے آپ دیاں فر
لٹن لئی مل بیٹھن جدوں لیٹرے رستے

کیوں کنّیٰ کترا کے اوہناں کولوں لنگھاں
سائیاں جیہڑے جاندے تیرے ڈیرے رستے

تھک جاندے نیں راہی جیہڑے اوہناں تائیں
دین بشارت آ کے شانجھ سویرے رستے

کدی کدی تے اِنج وی ہوندا نجمی یارا
ڈس لیندے نیں بن کے ناگ پکیرے رستے

ہمتاں تے ہُن مُک گئیاں نیں پھیر نیں سلکے داواں دے
چہرے سبھ دے اِکو جئے نیں ول چھل نیں سبھ ناواں دے

کد توڑی اِنج ساڈیاں واگاں دُوجیاں دے ہتھ رہن گئیاں
چُکدے رہاں گے قرض کدوں تک اسی اُدھاریاں چھاواں دے

تسیں ایہہ ویکھو کیہڑا ٹھہن ہُن تھلّے آکے ڈِگدا اے
لگدے پئے نیں دونواں پلڑے ہُن تے زور ہواواں دے

ہر کوئی اپنی ڈال تے بیٹھا اپنی بولی بول رہیا
ونڈ ونڈا کے گل مُک جانی جھگڑے نیں سبھ تھاواں دے

ایہناں خبراں تے نہ وِسنا اصل حقیقت ایہہ نئیں جے
ایویں آس ودھا نہ لینا آکھے لگ کے کانواں دے

خوشحالی دیاں فصلاں ایتھے کوئی وی آکے بوندا نئیں
فیتے کنڈے تھاں تھاں جاکے کتبے لاندے نانواں دے

سارے تیر نشانے ولیں کنبدے ہتھیں مارے سی
کچے ہوون جذبے تے فر ٹُٹدے بھرم اناواں دے

مَیں تے اوہدے ساہواں دے نال اج وی ساہ پیا لینا واں
مَیں تے اج وی ویکھ رہیا واں سُفنے اوہدیاں چھانواں دے

وِچ دلیلاں پائی رکھدا ساڈا سجّن سانوں تے
اپنے جھنڈے گڈ دا اے اوہ جاکے وِچ خلاواں دے

